

Hus

MS. 30

Leo I, the Great, Saint,
" pope, d. 461.

Sermones.

Italy, ca. 1450.

30

THE
UNIVERSITY
OF CHICAGO
LIBRARY

MS. 30
EV

dei nři clementiam supplices obsecrate ut in dieb' nosl's
expugnare impugnantes nos muniat fidem nrām: multipli-
cer dilectionem: augeat pacem. Meque seruū suor
quem ad oñendas diuitias grāe sue gubernaculis eccl
noluit presidere: sufficientem tanto operi & utile ue
stre edificationi dignet efficere & ad hoc tprā nrāe ser
uitutis extendere: ut proficiat deuotioni qđ fuerit &
largitus etati per christv dñm nrō. *De eodem*

Quotiens nobis mīa dei donoz fuoz *Sermo secund'*
dies renouare dignavz iusta dilectissimi & rōna
bilis cā letandi ēt si officii origo suscepti ad laude
sui refertv auctoris. Hanc n. obseruantiam cib' quidē
sacerdotib' congruam sed mihi necessariam maxie esse
cognosco. Qm̄ respiciens ad exiguitatis meae remutatē
& ad suscepti muneris magnitudinē & ego illud prophe
ticum deboe proclaimare. Dñe audiū audītū twi & ti
mū: consideram opa tua & expau. Quid n. tam insolito
tam pauendū qđ labor fragili: sublimitas humili: digitas
noi merent. Et iam n̄ despam̄ neque deficim̄ qđ nō de
nobis sed de illo presumim̄ qui opat in nobis. Unde et
dauiticum psalmū dilectissimi non ad nrām elationem
sed ad christi dñi glām consona uoce cantauim̄. Spē ē n.
de quo prophetice dcm̄ ē. T̄ es sacerdos in etiū scdm̄
ordinem melchisedeth. hoc ē n̄ scdm̄ ordine Aaroi cui
sacerdotum per propaginem sui seminis currens tprāl mi
nisteru fuit & cū veteris testamenti lege cessauit. Sz
scdm̄ ordinem melchisedeth in qđ eterni pontificis fōma
precedit & dum qb' parentib' sit editus n̄ refert in
eo ille intelligit ostend: cui gnāto n̄ pot enarrari. De
nique cū huī diuinū sacerdotis sacramētū & ad humanas p
uenit functiones. n̄ pgnationv tramite currit nec qđ
caro & sanguis creauit eligiūr: sed cessante pulegio pa
trum & familias ordine premisso eos rectores ecc
accipit quos sp̄s sēs preparauit: ut n̄ ppto adoptiois doi
cui uniuersitas sacerdotalis atque regalis ē nō prero
gativa teneat originis obtineat unctionē: sed dignatio
celestis grāe gignat antistitem. Quis ergo dilectissimi

nos ad explendam nr̄i officij seruitutem & infirmi inueniamur & segnes dum sigd deuote & strenue ager cu pimus ip̄i conditiois nr̄e fragilitate tardam̄ h̄ntes tam incessabilem propiciacionem oipotentis & ppetiū sacerdoti qui similis nr̄i equalis p̄ri diuinitatē usque ad humana summisit humanitatē usque ad diuina prouexit digne & pie de ip̄i constitutione gaudem̄. Quoniam et si multis pastorib̄ curam suar̄ ouium delegauit ip̄e tñ dilecti gregis custodiam n̄ reliquit. De cui p̄ncipali et noque presidio & aptici operis munimē accepimus quod utique ab ope suo non uacat. Et firmitas fundamenti cui toti ecce superstruitur altitudo nulla recumbentis sibi templi mole lassescit. Soliditas. n. illi fidei quæ i apolo goz princeps est laudata perpetua est. Et sicut p̄manet qđ in Christo Petrus credidit ita p̄manet qđ in Petro christus instituit. Qm. n. sicut euangelica lectione resatum est interrogasset dñs discipulos quem ip̄m multis diuersa opinantib̄ crederent r̄ndissetqz h̄tis ap̄ls Petrus dicens Tu es christus filius dei uiui. dñs ait. Beatus es Symon bariona. q̄a caro & sanguis non reuelauit tibi sed p̄r meus qui est in celis. Et ego dico tibi. q̄a tu es Petr̄ & super hanc petram edificabo eccliam meam. & porta inferi non p̄ aduersus eam. & tibi dabo claves reḡ celorum. et qđcunque ligaueris super terram erit ligatum in celis. & quodcunque solueris sup̄ terram erit solutum in celis. Manet ergo dispositio ueritatis. & beat̄ Petr̄ in accepta fortitudine p̄seuerans suscep̄ta eccl̄e gubernacula n̄ relinqt. Sic. n. prece teris est ordinatus. ut dum petra dicitur dum fundamentum pronuntia tur dum regni celorum iugitor constituit. dum ligando rum soluendoz que arbitry mansura & in celis iudiciorum suor̄ definitione preficit. qualis ip̄i cum chri esset societas per ip̄a appellationum ei mysteria nosceremus. Qui n̄c plenius & potenti ea quæ sibi cōmissa sunt pagit. & oēs partes officior̄ atque curar̄ in ip̄o & cō ip̄o per quem est glorificatus exequitur. Sigd itaque a nobis recte agiti recteque discernitv̄. sigd a misere

1. valebit

ricordia dei cotidianis supplicationib' obtinetur. illi' ē op̄
 atque meritor̄ cui' in sede sua uiuit p̄t̄as & excellit
 auctoritas. Hoc n. obtinuit dilectissimi illa confessio que
 a deo p̄e ap̄lico inspirata cordi oīa humanaꝝ opinon̄
 incerta transcendit. & firmitatē petra que nullis im-
 pulsioib' quateretur accepit. In uniuersa nanque ecclē-
 sia tu es christus fili' dei uiui cotidie Petrus dic̄. et
 oīs lingua que dñm confitetur magisterio hui' uocis im-
 buitur. Hæc fides diabolum uincit & captiuor̄ ei' uin-
 cula dissoluit. Hæc eruditos mundo inserit celo. Pot̄
 inferi p̄ualere aduersus eam non possunt. Tanta enim
 diuinitus soliditate munita ē ut eam nec h̄rtica unq;
 corrumpe prauitas nec pagana potuerit supare perfi-
 dia. His igit̄ modis dilectissimi rōabili obsequo celebrat̄
 hodierna festiuitas ut in psona humilitatis meæ ille in-
 telligatur ille honoretv̄ in quo & oīum pastorū sollici-
 tudo cum cōmendataꝝ sibi oīum custodia perseuerat
 & cui' dignitas in indigno h̄rde non deficit. Unde ue-
 nerabilium quoque fratrib' & consacerdotum meor̄
 desiderata mihi & honoranda presentia hinc sacratiōn̄
 ē atque deuotior. si pietatem hui' officii in quo adēē di-
 gnitati sūt ei principat̄ deferunt quem n̄ solum hui'
 sedis presulem sed & oīum ep̄or̄ nouerūt esse p̄mate.
 Cū ergo cohortationes nr̄as aurib' ur̄ sc̄itatis adhibem̄
 ip̄m uobis cui' uice fungimv̄ loqui credite. q̄a & illi'
 uos affectu monem̄ & non aliud uobis q̄ qd̄ docuit pre-
 dicamus. obsestrantes ut succincti lumbos mentis ur̄
 castam & sobriam uitam in dei timore ducatis. nec co-
 cupiscentis carnis mens principatus sui oblita cōficiat.
 Breuia & caduca sunt trenaꝝ gaudiā uoluptatū que
 ad eternitatem uocatos a semitis uite conant̄ auertere.
 Fidelis ergo & religiosus aūs ea que sunt celestia con-
 cupiscat & diuinaꝝ promissionvm aūid̄ in amorem
 se incorruptibilis boni & in specie uere lucis attollat.
 Certi at̄ estote dilectissimi qd̄ labor ur̄ quo uiciis resi-
 stitis & carnalib' desideriis repugnatis placet in con-
 spectu dei ē atque pretiosus: nec solū uob̄ sed & mihi

apud dei misericordiam profuturus. Qvia de profectu do
minici gregis gratia cura pastoris. Corona mea sic ap̄t̄s
ait & gaudium uos estis: si fides uera que ab inicio eva
gelii in uniuerso mundo predicata ē in dilectione & scita
te permanerint. Nam licet oēm ecclesiam que in toto
orbe ē trax cunctis oporteat florere uirtutibꝫ: nos tamen
principue inter ceteros populos decet meritis pietatis ex
cellere quos in ipsa apostolice petre arce fundatos & dñs
nř iesus christus cum oibꝫ redemit & h̄is ap̄t̄s petrus
et oibꝫ erudituit. Per eundem christū dnm nr̄ oibꝫ

Audeo dilectissimi de religioso Sermo tercarius.

Suare deuotionis affectu & deo grās ago qđ in uo
bis pietatem christiane unitatis agnosco. Sicut n. ipa
frequentia uera testatus intelligitis hui diei recurso
ad coēm leticiam prīnere & honorem celebrari totū
gregis per annua festa pastoris. Nam licet uniuersa ec
clesia dei distinctis ordinata sit gradibꝫ ut ex diuersis &
membris sacrati corporis subsuntat integritas: nos tamen
oēs sicut aut ap̄t̄s in chri iusu unum sum⁹: nec quisq
ab alteri ita ē diuisus officio ut non ad connexionem
pertineat capit̄s cuiilibet humilitas portionis. In unitate
igit̄ fidei atque baptismatis indiscreta nobis societas di
lectissimi & gnalis ē dignitas. secundum illud beatissimi
Petri apostoli sacratissima uoce dicentis. Et ipi tangit lapi
des uiui supedificamini in domos sp̄iales sacerdotium
sc̄m offerentes sp̄iales hostias acceptabiles deo p̄iesū
christū & infra. Uos at gen⁹ electum: regale sacer
dotum: gens sancta: populus acquisitionis. Om̄s. n. i chri
regeneratos crucis signum efficit reges. sc̄i uero spiritus
unctio consecrat sacerdotes: ut p̄ter istam sp̄iale
nři misterii seruitutem uniuersi sp̄iales & roales
christiani agnoscant se regii generis & sacerdotalis offīi
esse consortes. Quid. n. tam regium qđ subditum deo
auum corporis sui esse rectorem? Et qđ tam sacerdo
tale qđ uouere dno conscientiam puram & immacula
tas pietatis hostias de altari cordis offerre. Quod
cum oibꝫ p̄ dei gram coē sit factum religiosū uob

4

atq; laudabile ē de die prouectionis nře qđ de proprio
honore gaudere. Ut unū celebretur in toto eccl̄ copo-
re pontificij sacramentū qđ effuso bñdictionis vngve-
to copiosus quidem in supiora profluxit. sed non pace
et in inferiora descendit. Cūm itaque dilectissimi de-
consortio isti muneris magna nobis materia sit cōuz
gaudiorū uerior tñ uobis & excellentior erit causa
letandi. si non in nr̄e humilitatis consideratione remo-
remini. cum multo utili mvltoq; sit digni ad bñfissimi
Petri apti gl̄am contemplandam aciem mentis attollerā
re & hunc diem in illi potissimum ueneratione cele-
brare. qui ab ipo ouim carismatū fonte tam copiosus
ē rigationib; mvdatus ut cum mvlta solus acceperu-
nihil in quenq; sine illi participatione transieru. Ver-
būm. n. caro factū m fverat & hitabat iam in nobis
& reparando humano ḡm totū se christus impēde-
rat. Nihil indispositum sapie nihil erat ardwm po-
testati famulabantur elementa ministrabant sp̄s an-
geli seruiebant nec ullo mō poterat ineficax ēē sa-
cramentū qđ simvl ip̄i deitatis vnitas opabatur &
trinitas. Et cum de toto mndo un' Petrus eligetur
qui & uniuersas gentium uocatio & oībus ap̄lis cūctis
qđ eccl̄ pribus preponatur. ut quis in populo dei mlti
sacerdotes sint. mltiq; pastores. oēs tñ prope regat
Petrus. quos principaliter regit & christus. Maḡ^m
& mirabile dilectissimi huic iuro consortū potentiae
sue tbiuū diuina dignatio & siqd cūm eo coe ceteris
uoluit esse pncipib; nunq; nisi per ipm dedit quicqd
aliis n̄ negauit. Omnes denique ap̄tos dñs qđ de se ho-
mines opinentur interrogat & tam diu sermo rñdentiū
cois ē qđiu humane intelligentie ambiguitas expli-
catur. At ubi qđ hēat sensus discipulorū exigit. pri-
mus est in dñi confessione. qui p̄mv̄l est in apostoli
ca dignitate. Qui cum dixisset tu es christus filius
dei uiui. Respondit ei iesus. h̄ts es simon bariona
quia caro & sanguis n̄ ruelavit t̄ sed p̄ me? qui ē i celis.
i. ideo h̄ts es qđ pater meus te docuit. nec ērena opinio

te fecellit. sed inspiratio celestis instruxit. & non caro et
sanguis. sed ille me tibi cui sum unigenitus filius indica-
uit. & ego inquit dico tibi hoc est sicut tibi per me manifestauit diuinitatem meam. ita & ego notam tibi facio ex-
cellentiam tuam. quia tu es Petrus. i. cum ego sim iuuo-
labilis petra. ego lapis angularis qui facio utraq[ue] unum.
ego fundamentum propter quod nemo potest aliud ponere. in
tu quoque petra es. quia mea uirtute solidaris. ut que in-
potestate sunt propria sunt tibi metum participatio communia. Et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. et
portae inferni non proualebunt aduersus eam. Super hanc igitur
fortitudinem aeternum extruam templum. & ecclesie
meae celo inserenda sublimitas. in huius fidei firmitate
confusur. Hanc confessionem portae inferni non tene-
bunt mortis vincula non ligabunt. Vox. ii. ista vox ui-
te est. Et sicut confessores sanos in celestia prouehit ita
negatores ad inferna demergit. Propter quod dominus b[ea]tissi-
mo Petro. tibi dabo claves regni celorum. & quaecunque
ligaueris super terram erunt ligata et in celis. et
quaecunque solueris super terram erunt soluta et in
celis. Transiunt quidem et in alios apostolos uis potatis
istius & ad oes ecclie principes decreti huius constituto
commeauit. sed non frustra unius commendat quod oibus
intimetur. Petro. ii. ideo hoc singulariter creditur quia
cunctis ecclie rectorib[us] Petri forma proponit. Ma-
net ergo Petri pruilegium ubique ex ipso fertur equi-
tate iudicium. Nec nimia est uel severitas uel remis-
sio. ubi nihil erit ligatum. nihil solutum nisi quod beatus
Petrus aut soluerit aut ligauerit. Instante autem passi-
one sua dominus quae discipulorum erat turbata constan-
tiam. simon inquit simoni. ecce satanas expostulauit
uos ut cerneret sicut triticum. ego autem rogaui
pro te ut non deficiat fides tua. et tu aliquatenus couer-
sus confirmas fratribus tuos. ut non intretis in temptatione.
Commune erat omnibus apostolis piculum de temptatione for-
midinis. & diuinæ protectionis auxilio pariter id
gebant. Quoniam diabolus oes exagitare oes cupiebat

elidere et tñ spetialis à dñ Petri cura suscipit & pro
fide petri prope supplicat tanq' aliorū statv certior
sit futur'. Si mens pñcipis uicta non fuerit. In Petro
ergo oūm fortitudo munitur & diuinæ grā ita or
dinatur auxilium ut firmitas quæ per christov
Petro tribuit per Petrum aplis conferat. Qm itaq;
dilectissimi mei uobis uideam presidium diuinit' insi
tutum roabilr & iuste in ducis nr̄i meritis & digni
tate letam grās agentes sempitno regi redēptori
nr̄o dño iesu chri qui tantam potentiam dedit ei &
quem tot' eccl pñcipem fecit ut si qd & nr̄is cprib
recte per nos agitur recteque disponit illi opib
ill' sit gubernaculis deputandum cui dictū ē et tv
conuersus confirma frēs tuos & cui post r'surrecci
onem suam dñs ad trinam eterni amoris professi
onem mistica insinuatione ter dix Pasce oues me
as. Qd n̄c quoqz proculdubio facit & mandatv dñi pius pa
stor exequit confirmans nos cohortationib suis & pro
nobis orare non cessans ut nulla temptatione supēm.

Si aut hanc pietatis sue curam oī populo dei sicut cre
dendum est ubique pretendit qm magis alumni sui
opem suam dignatur impendere ap̄l quos in sac̄ beate
dormitionis thoro eadem qua p̄sedit carne requiescit

nōbis

Illi ergo hunc seruituris nr̄e natalitium diem illi as
cribam hoc festum cui patēnīo sedis ipi merum esse
consortes auxiliante nobis per oīa gratia dñi nr̄i ie
su chri qui uiuit & regnat cum deo p̄ & spiritu
scō in secula seculorū A M E N. De collectis

Multis diuinarē scriptarē testimoniis Sermo Rūm. P m
edocēm q̄tum elemosinarē meritum & q̄ta sit uirt
Certum est. n. unumquenque nr̄m aīe sue bñface
quotiens misericordia sua inope succurrit alienē. Rōp
ta ergo dilectissimi & facilis ap̄l nos esse largitas debet
si credim id sibi unumquenque p̄stare qd indigentib tri
buit. Thesaurum. n. swm condit in celo qui christum pa
scit in paupe. Benignitatem itaque in hoc & dispensa
tionem diuinę pietatis agnosce. Iccirco. n. te abūdere

uoluit ut per te alius non egeret. Et per ministerium
opus tui paupem ab egestatis labore reque a peccatis
multitudine liberaret. O mira prouidentia & bontas
creatoris ut uno fco duob' uellet esse succursus.

Ventura igit̄ dñica dies collectar̄

Hortor

& moneo scitatem uram ut singuli quique & paup̄
memineritis & urī & pro possibiliitate uirium ura-
rum intelligaris in egentib' christū Qui tm nobis pa-
upes cōmendauit ut se in ip̄is uestiri suscipi tes-
taretur & pasci christus dñs nr. De eodē smo scds. ¶ v

Notum uobis dilectissimi & failiare mandatū pas-
torali pdicam' hortarv ut in ope misericordia
sudeatis esse deuoti. Qvod etiā si nvnq' a ura
scitatem negligitur nō tm prompti' ē & impensi' exe-
quendum qd pm' collectar̄ dies saluberrime a sc̄is
pribus institut' hoc exigit ut unq'sque prout notiū
atque possibile ē in usus atque alimoniam paup̄ de-
uestris facultatib' conferatis scientes p̄ter illud regna-
tionis lauacrum i quo uniuersor̄ ablute sūt maculae
peccator̄ hoc remediu infirmitati huāne diuinitus esse
donatū ut siquid culpar̄ in hac trena habitatione
contrahitv elemosinis deleatur. Elemosinae n. opera
caritatis sunt & scim' qd caritas opit multitudinem
peccator̄. Rōnde dilectissimi in secundam feriā spon-
taneas collectiones uras sollicite preparate ut qd
qd uobis de tp̄alib' substanciis de meritis id mlti-
pli caritatis in eterna r̄butioē sumatis. De eodem

Sermonē tēi. ¶ vi
ut que ap̄licis sunt traditionib' instituta pseuerā
ti deuotione seruentur. Nam illi b̄tissimi discipu-
li ueritatis hoc diuinitatis inspirata cōmendauere doc-
trina ut quotiens cecitas paganor̄ sup institutionib'
suis esset intentior tunc precipue populus dei ororib' & op̄i-
bus pietatis instar. Qm immvndi sp̄s q̄tv̄ gentilium
errore letant tantu uere religionis obseruantia ar-
teruntur & augmenta iusticie urunt impietatis
auctorem. Cui impia & prophana commenta ne sa-

b

cratis deo uero cordib^b aliqd pollutionis inferrent. bts
magister gentium p^ræcauebat cum uoce aptica dicet.
Nolite iugum cum infidelib^b ducere. Que n. participa-
tio iusticie cum iniqtate / aut que societas luci ad
thenebras. Et deinde uocem prophetici sps addidit
dicens. Exire exire de medio eorū & separamini di-
cit dñs. & immundum ne tergeritis. Vnde qm ad de-
struendas antiqui hostis insidias in die quo impii sub
ydolorū suorū noīe diabolo seruiebant prouidentissimē
in scā ecclia pma ē instituta collectio. Volum' dilectio-
nem urām tercia feria pōes regionū urarū ecclias
cum uoluntariis oblationib^b elemosinarū conuenire. In
quo ope et si non ē oīum equalis facultas debet ē par-
pietas. Qm fidelium largitas non de mvneris pensatv
pondere sed de beniuolentie quantitate. Habeant^g
in hoc misericordie cōcertio et paupes luchrū & ad su-
stentationem gentium de q̄tacunq^b substantia aliqd qd
eos non contristet excerptant. Sit dues mvnere copi-
osior dum par aīo non sit inferior. Quis n. maior spe-
retur redditus de maiore semente potē tñ et de
exigua satione multus fructus prouenire iusticie /
iustus ē. n. index nr & uerax qui neminem fraudat mer-
cede meritorū. Et ideo nos curam pauperē wlt h̄re-
ut in future retributionis examine misericordib^b
quam promisit misericordiam largiatvr christus domi-
nus noster. De eodem Sermo Quartus

vii

Misericordia dilectissimi & iusticia dei formam r̄tri-
butionvm suarū à mundi constitutione dispositā per
doctrinam dñi nr̄i iesu christi benignissima nobis ex-
positione reseruauit ut acceptis rex significatioib^b
que futura credim^b iam q̄ gesta nossem^b. Sciebat n. rde-
ptor nr̄ atque saluator q̄tos fallacia diaboli p totū mū-
dum sparsisset errores & qmvlitis superstitionib^b maxi-
mam sibi partem humani ḡnis subdidisse. Sed ne ult^c
per ignorantiam ueritatis creatā ad imaginē dei con-
dita in p̄cipitia perpetuæ mortis ageretur euange-
licis paginis iudicii sui inseruit qualitatem que oēm

hoīem a callidissimi hostis reuocaret insidiis cum iam nulli
esset incognitum que bonis speranda premia, & que mali
essent inferenda supplicia. Intentor nanque ille auctoṛ^r
peccati primum sup^b ut caderet deinde inuid^r ut noce-
ret q^a inueritate non stetit totam uim suam in men-
dacio collocauit. Oiaque deceptionum ḡna de hoc uene-
natissimo artis sue fonte produxit ut ab illo bono^f
ip̄e propria elatione perdidera spem humanae deuo-
tionis excluderet eosque in consortium damnationis
sue trahere ad quorū ip̄e reconciliationem pertiner-
non posset. Quicqđ iḡ hōium quibuslibet impietatib^d de-
um leſit hui^r fraude traductum hui^r ē nequicia de-
prauatū facile n. in oīa flagicia impulit quos in religi-
one decepit. Sciens at deum non solum uerbis sed &
factis negari multis quib^d auferre non potuit fidem
sustulit caritatem. Et agro cordis ip̄oꝝ avaricie na-
dicib^d occupato spoliauit fructu opere quos non priua-
uit confessione labiorū. Propter has ergo dilectissimū
uirtus hostis antiqui scire nos uoluit inessabilis beni-
gnitas christi qđ in die retributioꝝ de uniuersitate
esset hōium decernendū ut dum in hoc t̄p̄ legit̄
morum remediorum medicina p̄betur. dum eliūs re-
paratio non negat & qui diu fuerunt steriles possunt
tandem esse secundi preueniatur disposita censura
iusticie & nunq^a a cordis oculis diuinæ discretioꝝ ima-
go discedat. Veniat n. in maiestatis sue gla dñs sic ip̄e
predix aderitque cum eo radians in splendoribus suis
innumerabilis angelicarū multitudo legionum congrega-
buntur ante thronum potentiae ei^r oīum gentiū populi
& q̄cqd hōium uniuersis seculis toto orbe trax proge-
nitum ē in conspectu iudicantis astabat. Separabuntur
ab iniustis iusti a nocentib^d innocentes. Et cum p̄paratū
sibi regnum recensuīs misericordiæ opib^d filii pietatis
aceperint exprobrabit duricia sterilitatis iniusti et
nihil h̄ntes sinistri cōe cum dexteris in ignē ad dia-
boli & angelorū ei^r tormenta dispositum oīpotentis iu-
diciis damnatione mitent cum illo habituri penē coione

7.

cui² eligerunt facere uoluntatem. Quis igitur istā sorte
eterno^{re} cruciatuum non pauescat? Quis mala nunq^{uia}
finienda non timeat? sed cum ideo denuntiata sit seue
ritas ut mia quereret² in dieb² presentib² cum miseri-
cordiae largitate uniendum. Ut hōi post piculosam
negligentiam ad pietatis opa reuertenti possibile sit ab his
sua liberari. Hoc n. agit potentia iudicis hoc grā salua-
toris ut relinquat impi² uias suas & ab iniquitatibus sue
consuetudine peccator abscedat. Misereantur pauper²
qui sibi uolunt parcere christū. faciles sint in alimēta
miseror² qui cupiunt ad societatem pertinere felici-
um. Non sit uilis hōi hō nec in quoq^{uia} despiciat illa na-
quam rex conditor suam fecit. Quid n. laborantū licet
negare qd² christus sibi profiteretur impendi? Iwatur co-
serws & grām refert dñs. Cib² egeni regni celestis ē
precium & largitor² trālūm heres efficitur eter-
nor². Unde at exigua ista impendia tanta estimari
taxatione meruerunt nisi qd² pondera oper² carita-
tis lance pensant² & cum amatūr ab hōie qd² de² di-
ligit merito in ei² ascendit regnum in cui² transitus af-
fectum. Ad hor² ergo oper² dilectissimi piā curam
dies nos aplice institutionis inuitat in quo scīre collec-
tionum prima collectio ē prudenter a prib² & utilit²
ordinata ut qd² in hoc tpr gentilis quondam populi²
supsticiois² de mōib² seruiebat contra prophana² hostiā²
impior² sacratissima uestrar² elemosinār² celebrare-
tur oblatio. Qd² qd² incrementis ecclie fructuosis²
fuit placuit esse perpetw. Unde hortām scītate
urām ut per ecclias regionū urar² quarta feria
de facultatib² uris q̄tum suadet possilitas & uoli-
tas ad expensas misericordie conferatis ut possitis
illam beatitudinem promerer² in qua sine fine gau-
debit qui intelligit super egenum & pauperem. Ad
quem intelligendum dilectissimi solicita benignitate
uigilandum est ut quem modestia regit & uētun-
dia prepedit inuenire possim². Sunt n. qui palam po-
scere ea quib² indigent erubescunt & malunt misia-

Compactor nature Seneca
duxit.

tacite egestans affligi q̄ publica petitione confundi. In
telligendi ergo isti sunt & ab occulta necessitate re-
leuandi ut hoc ipso ampli gaudeant cum & pauper-
tati eorum consultum fuerit & pudori. Redeat in
egeno & paupere ipi' iesu christi dñi nři psona sentit
qui cum esset diues sicut ait apłs paup fes ē ut
nec sua paupertate ditare. Et ne deesse nobis si uip
sentia uideretur ita humilitatis & glorie sue repera-
uit mysterium ut quem regem & dnm in maiestate
pris adoram. evndem in suis paupib' pascerem libe-
randi ob hoc in die mala damnatione ppetua & pro
intellectu paupis cura regni celestis consortius insen-
di. Ut at in oib' dilectissimi placeat dno ura deuo-
tio et hanc uos hortam industriam ut in maniche-
os ubicunq; latentes uris presbyteris publicetis. Ma-
gna ē u. pietas prodere latebras impiorum & ipm in
eis cui seruunt diabolum debellare. Contra istos eiz
dilectissimi oem quidem orbem trax & tota ubique
ecciam dec& fidei arma arripe sed ura in hoc ope-
deuotio debet excellere qui in progenitorib' uris
euangelum crucis chri ab ipso b̄tissimorū aptorū Petri
& Pauli ore didicistis. Non sinantur latere hoies qui
legem per Moysen datam in qua de' uniuersitatē cō-
ditor ondit recipiendam esse nō credunt prophis
& scō spūi contradicunt. Psalmos clauiticos qui p̄ uni-
uersalem eccliam cū oī pietate cantant̄ damnabili
impietate ausi sunt refutare. chri dñi nativitate
secundū carnem negant passionem & resurrec-
tionem ei simvlatam dicunt fuisse non uera. Pap-
tismum rgnatiois roti grē uirtute dispoliat. Nihil ē
ap̄ eos sc̄m nihil integre nihil uera. Quendi sūt ne cu-
iq; noceant prodendi sūt ne in aliq; ciuitatis nrē par-
te cōstant. Vob dilectissimi an ibunal dñi pderit qđ
indicim' qđ rogam'. Dignū ē u. ut elemosinæ sacrificio &
hui opis palma iugat auxiliare nob̄ p̄ oī dño iesu chri qui
uivit & regnat & c. De eodem sermo Iic⁹. VIII
Postolice traditionis dilectissimi instituta suantes

8

pastorali uos sollicitudine cohortam ut idem quem illi ab
impiorum superstitione purgatus misericordie opibus consecra-
runt deuotione religiose consuetudinis celebremus.
Ondentes auct' nos auctoritatem primum uiuere eorum
doctrinam in nostra obedientia permanere. Quoniam sancta
tante constitutionis utilitas non preterito tempore sed
et nre prospexit etati. Ut quod illis ad destructionem
profuit uanitatibus hic nobis proficeret ad incrementa
uirtutum. Quid at tam aptus fidei quod tam conueiens
pietatis quod egentium iware paupiem infirmorum cura
recipere fraternis necessitatibus subuenire & conditio-
nis proprie in aliis labore meminisse. In quo ope quod
quod possit quodque non possit solus ueraciter ille discer-
nit qui nouit quod quodque contulerit. Non solum n. spissi
rituales opes & dona celestia deo donante capiuntur
sed et serene & corporeae facultates ex ipso largitate
prouenient. Ut merito roem earum quesitur sit que
n magis possidenda tradidit quod dispensanda comisit.

*Nodeste inter
dum quis inquir
cetero.*

Muneribus ergo dei iuste & sapienter utendu' est ne ma-
teria boni opibus fiat causa peccati. Nam diuitiae quo ad ip-
sas spes earum atque substantias pertinet bone sunt & hu-
mane societati plurimum proficiunt cum a beniuolis
habentur & largis nec illas aut luxuriosus prodi-
git aut auar' abstrudit ut iam pereant male co-
ditat quod insipient expense. Quis at laudabile sit
intemperantiam fugere & tempus voluptatum damna
uitare multique magnifice facultates suas de di-
gnentur occulere & in copias affluentes uile atque
sordentem horreant parcitate non est in talium aut
felix abundantia aut probanda frugalitas si ipsis tempore
proprietas opes seruivint si eorum bonis nulli iuvant pa-
uperes nulli fouentur infirmi si de magnarum abundan-
tia facultatum non captiui redemptio non peregi-
nus solatium non exul sentit auxilium. Huicmoi di-
uites egentiores sunt omnibus egensis. Perdunt n. illos id
deus quos possunt habere perpetuos. Et dum breui nec
semper libero incubat usui nullo iusticie cibo nulla

ex Lactantio

Miseracionis affectus qui prope-
natur humanae. Vnde Virgili
non iuvata mali infestis futuram
discit.

et cetero.

Nihil est sapientius quod conseruare diuina
si non habebis si habebis & communi litera
litteratam conferre.

p. tom. Nota.

Ceterae virtutes sine misericordia
prodesse non possunt.

Varij natus vocabili. Elmosina
misericordia. benivolentia et caritas.

Sonū appellat caritatem et malū
auctoritatem. Sic intendit Iorūmū

Nota. virtutes
Elmosme.

Salomon.

Tobias.

misericordie suavitate pascuntur. foris splendidi intus obs-
cure abundantes r̄p̄lum. inopes et nox. Quia ip̄i aias suas
fame afficiunt & nuditate dehonestant qui de his que-
trenis horreis comendarunt nihil thesauris celestibus i-
tulerūt. sed forte sunt aliqui diuitvm qui licet n̄llis
largitionib' paupes ecclie soleant adiuuare alia tñ di-
lectissimi dei mandata custodian. & inter diuersa fidei
& probitatis merita uenientib' sibi estimant unam dece-
nunt utrū. Verē hæc tanta ē ut sine illa ceterae & si
sint prodesse non possunt. Quid. n. q̄s fidelis sit & cast
& sobri & alis morib' ornat' insignib' misericors tñ nor-
ē misericordia non meret. Ait. n. dñs. B̄ti misericōdes
qm̄ ip̄oꝝ miserebitur deus. Cū at uenerit fili' hois in
maiestate sua & sederit in throno gl̄e sue & cogre-
gatis oib' gentib' bonor̄ & malor̄ fuerit facta discrecio
in quo laudabunt qui ad dexteram dei stabūt nisi in
opib' benivolentie & caritatis officiis que iesus christ
sibi impensa reputabit. Quoniam qui nām hois sua fecit
in nullo se ab humana humilitate discreuit. Sinistruꝝ
qd obliuetur nisi neglegat dilectionis duricia inhūa-
nitatis & paupib' misericordia denegata. Qui nec alias
offensiones habeat sinister. Sed illo magno sumoꝝ iudi-
cio tanti estimabit uel largitatis benignitas uel tena-
citas impietas ut pro plenitudine oīum uirtut̄z
& pro summa oīum comissore & per unum bonum illi i-
troducant in regnum & per unum malum illi i igne
mutant eternum. Nemo igit̄ dilectissimi de illis
sibi bona uita meritis blandiat si illi defuerit opa
caritatis. Nec de sui corporis puritate secur' sit qui
nulla elemosinæ purificatione mvndat. Eleemosinæ
n. peccata delent mortem p̄mvnt & poenā ppetiui
ignis extinguent. Sed qui ab eis fructu fuerit ua-
cuus erit ab indulgentia retibuentis alien. dicente
Salomone. Qui obturat aures ne audiat imbecille. et
ip̄e inuocabit dñm & non erit qui exaudiat eū. vñ
& Tobias filium suum p̄ceptis pietatis instruens ex sba
inḡ tua fac elemosinam & uertere facie tuā ab ullo

Malum uide
q̄ effe.

paupe. Ita fiet ut nec a te auertat facies dei. Hæc uirtus
oës facit utiles esse uirtutes. que ipsam quoque fidem
ex qua iustus uiuit & que sine opib' mortua noiatur
sui admixtione uiuificat. Quia sic in fide est operu rō.
ita in opib' fidei fortitudo. Dum ergo tps hēm' sic ait apo
stolus. Opem qd bonum ē ad oës. maxie at ad domesti
cos fidei. Bonum at facientes non deficiam'. tpr. n. suo i
metem'. Presens itaq; uita tps ē sationis. & dies rthutiois
tps ē messis. qn unusq; seminum fructum secunduz
sationis sue pecipie. qtitatem. De prouentu ergo isti se
getis nemo fallet qa animorum ubi magis q; impendioz
mensura taxabit. & tm reddent exigua de exiguis qv
magna de magnis. Et iō dilectissimi satis fiat aplicis insti
tutis. Et qa die dñica prima ē fut̄a collectio. oës uos deuo
tioni uoluntarie preparate. ut unq; secundū suffici
entiam suam heat in sacratissima obligatione cōsortiu.

Exorabunt pro uobis & ipē elemosine. & si qui uris mu
nerib' iwbunt. ut ad oē op' bonum idonei semper esse

possitis in christo iesu dño nrō qui uiuit & regnat per
infinita seculoz secula. De ieiuno decimi mensis sermo
fideliter dilectissimi atque sapienter Primus. VIII
Lucus.

Iohannes apostolus.
creauis nrē intelligamus exordium muniem' hoiem'
ideo ad imaginem dei conditum. ut imitator sui eet
auctoris. & hanc esse nalem nrī gn̄is dignitatem. si in o
bis q; in quodam speculo diuinæ benignitatis forma re
splendeat. Ad quam cotidie nos utique repeat grā sal
uatoris dum qd cecidit in adam primo erigit in sedo.
Causa at reparatiois nrē ē nisi misericordia dei que
non diligerem' nisi prior nos ipē diligere. & theneb's
ignorantie nrē ueritatis sue luce discuteret. Qd p
scm isaiam dñs p̄nuntians ait Adducam cæcos p uiam
quam ignorabant. & semitas quas nesciebant faciam illos
calcare. faciam illis thenebras in lucem. & praua in di
recta. Hæc uerba faciam illis. & non relinquā eos. & ue
rum. Inuentus sum inq; n̄ querentib' me. & palā appa
rui his qui me n̄ interrogabant. Qd quo impletū sit. ioh̄
apls docet dicens. Scimus qm fili' dei uenit & dedit no

cicero.
Fides ab eo q; fuit datur

Inquit cicero. hominem ex dei
stirpe natum stirpem propriā
reconoscere.

^{Cxviij}
Ad hoc nobis datus est autem ut sumus
recognoscatur auctorem.

cicero or salustius

Ea demum firma amicitia est quam
morum copular similitudo bonorum. et
id nolle hoc idem nolle ex demum
firma amicitia est.

bis sensum ut cognoscam uerum. & sim in uero filio ei.
Et iter. Nos ergo diligam deum, qm ipse por dilexit
nos. Diligendo itaque nos de ad imaginem sua rpat
& ut in nobis formam sue bonitatis inueiat dat vn
ipi quoque qd opat opem accendens. s. metuum ue
strare lucernas & igne nos sue caritatis inflamas
ut n solum ipm sed et quicqd diligat diligam. Nam
si inter homines ea demu firma amicitia est qua mors si
militudo sociarit cum tñ parilitas uoluntatu sepe
in reprobos tendat affectus qdum nobis optandum
atque nutendum est ut in nullo ab his que deo sunt
placita discrepem. de quo dicit propheta Qm uita
in dignatioe ei & uita in uoluntate ei qd no alii
in nobis erit dignitas diuine maiestatis nisi mutatio
fuerit uoluntatis. Dicente itaque dno. diliges dnm
deum tuum ex toto corde tuo & ex tota mente tua
& diliges proximum tuum sic te ipm. suscipiat fidelis
aia auctoris sui atque rectoris imarcessibile carita
tem totamqz se et subiiciat uoluntati in cui operi
bus atque iudiciis nihil uacat a ueritate iusticie
nihil a miseratione clementie qm & si magnis qd
laborib & multis fatiget incomodis bona est illi causa
tollerandi qui se aduersis uel corrigi intelligit ut
probari. Caritatis uo isti pietas perfecta esse non potest
nisi diligat & proxim. Quo noie n hi tm intelligen
di sunt qui nob amicicia aut propinqitate uinguntur
sed oes prorsus homines cum quib nobis na cois est siue
illi hostes sint siue socii siue liberi siue seruantes
u nos conditor fixxit un creator aiauit eodem
cuncti celo & aere hisdem utim dieb & noctib
Quaque alii sint boni alii mali alii iusti alii iniusti ds
tn ob largitor ob benign sic licetomis a Paulo
& Barnaba aplis dicitur. Be prouidentia dei qui
in pteritis gnatioib dimisit oes gentes ingredi ui
as suas. & qdem n sine testio sem & ipm reliquit b
faciens eis de celo dans pluviam & ipra fructu
fera implens cibo & leticia corda nostra. Dedit aut

^{Jeromini.}
Experiens nos das in peculis zabit
impone infelicitatis & si huius modi p
fobrum.

Lucorum a
inone dicta
refert finis

10

nobis maiores diligendi proximi casus christiane grae latitudo que se per oes partes totius orbis extedes neminem despatis dum docet neminem negligenduz. Et merito et inimicos diligi et pro psecutoribz sibi precepit supplicari qui ex oibz cotidie gentibz fractibz oliue sue ramis germen inserens oleastri de inimicis reconciliatos de alienis adoptuos de impiis facit iustos ut oes genu flectantur celestium tristiv et infernorum et omnis lingua confiteantur quia dominus iesus in gloriam dei pres. Cum ergo deus bonos nos uelit esse quia bona est nihil nobis debet de eis iudicium disciplinare. Nam non pro oia illi gratas agere quod est aliud quam ex quodam ev parte reprehendere. Audet nam plerunque humana insipientia aduersus creatorum suum non solu de inopia sed et de copia mormare ut et cum ali quod non suppetit querula et cum quedam exuberet sit ingrata. Multe messis dominus horrecoem suorum plenitudinem fastidiuit et ad copiam iudeacie affluens ingenuit nec de magnitudine fructuum gratulatus sed de uilitate conquestus est. Si autem pars fuerit in susceptis terra seminibus et castigatione prouentur uites oleaeque defluxerint accusat annus arguent elementa et nec aeri parcit non celum cum fideles et prius discipulos ueritatis nihil magis commendat et munit quod perseverans in deo et id est sa laudatio dicente apto. Semper gaudete sine intermissione orate in oibz gratas agite. Haec nam uoluntas dicitur in christo iesu in oibz nobis. Huius autem deuotio quae admodum potissimum esse particeps nisi rex uarietas constantia mentis exceat ut amor directus in deum nec inter sedata supbiat non inter aduersa deficiat. Quod placet deo placeat et nobis. De oī mensura muneris ipsi gaudeamus. Qui bene usus est magnis bene uitatur et modicis. Tam nobis copia quam paritate consulit non in spiritualibus lucris angustia grauabit fructus si fecunditas non arescat aiorum. Oriat de cordis agro quod terra non dedit. Semper illi quod largiat occurrit cui bene

No. uirtutes orationis, elemosynae et
climes sunt.

uelle non deficit. Ad omni igitur dilectissimi opa pietatis
omnium nobis qualitas prospicit annorum nec benevolentia chri-
stiani difficultas temporalis impedit. Novit dominus uasa ho-
spitalis uiduae in opus pietatis suae vacuata completere.
Novit aquas in uina conuertere. Novit de paucissi-
mis panibus milia esurientium saturare populoꝝ et
ille qui in suis pascit que potuit augere dando pot
multiplicare sumendo. Tria uero sunt que maxime ad
religiosas pertinent actiones oratio. Ieiunium elemos-
ina. Quibus exercendis oem qdem tuis acceptum: sed illud
est studiosius obseruandum qd apostolis accepimus tradi-
tionibz consecratu. sic et decimus hic mensis morem
refert ueteris instituti ut tria illa de quibus locutus
sum diligentie exequam. Oratione n. propiciatio dei queri-
tur. Ieiunio concupiscentia carnis extinguitur. elemosinis
peccata redimuntur. simulque per omnia dei nobis imago re-
nouatur. si et in laudem eius semper parati et ad purifi-
cationem nostram sine cessatione solliciti et ad suste-
nationem proximi indeuibiles sim intenti. Hec tri-
plex obseruantia dilectissimi omnium uirtutum compre-
hendit effectus. hec ad imaginem et similitudinem
dei pertinet et a spiritu sancto inseparabiles facit quia in oro-
nibus permanet fides recta. in ieiuniis innocens uita:
in elemosinis mens benigna. Quarta igitur et sexta fe-
tia ieiunem. sabbato autem apostoli Petrum apo-
stolum uigilias celebremus. qui et orationes et ieiunia et
elemosinas nostras precibus suis dignabitur adiuuare. per do-
minus nostrum Iesum Christum qui cum prete et spiritu sancto
uiuit et regnat. De eodem sermo secundus.

Auctor tuis rote et deuotionis ure admonet consuetudo
pastoralis uobis dilectissimi sollicitudine predicamus
decimi mensis celebrandum esse ieiunium. Quo per
columenta pceptione omnium fructuum dignissime largi-
tori eorum deo continentie libamen offertur. Quid n.
pot efficaciter esse ieiunio cui obseruantia appropinquant
deo et resistentes diabolo uicia blanda superantur. Sem-
per n. uirtutibz ieiunium fuit. De abstinentia denique

Prodeut

prodeunt castæ cogitationes rōabiles uoluntates salubriora consilia. Et per uoluntarias afflictiones caro concupiscentis moritū uirtutib' sp̄s innouat̄. Sed q̄ solo ieuunio aīārē nrārē salus acq̄rit̄. ieuunum nr̄m miseri cordis pauper̄ suppleam'. Impendam' uirtuti qd̄ subtrahim' uoluptati. fiat refectio paupis abstinentia ieuuantis. Studeam' uiduare defensioni pupilloꝝ uti litati lugentium consolatiōi dissidentium paci. Suscipiat̄ p̄egrin' adiuuet̄ opp̄ssus uestiā nudus foueat̄ egrotus: ut quicunq; nr̄m de iustis laborib' auctori honor̄ oīum deo sacrificium hui' pietatis obtulerit et ab eodem regni caelstis p̄mum percipere mereatur.

Quarta igitur & sexta feria ieuinem'. sabbato at apud b̄tm Pekum aptm pariter uigilem', cui suffragantib' meritis que poscim' impetrare possim'. Per christū dominum nostrum. De eodem Smo tercius xi

Ndīco agro dilectissimi cui oparii sum' oportet nos prudenter atque uigilanter spualem exercet culturam: ut pseueranti industria que legitimis temporib' sunt exequenda curantes de scōr̄ oper̄ fruge letem'. Quae si pigro ocio & inheriti desidia negligant̄: t̄ra nr̄a nihil gnosi germinis pariet. & spinis ac thulis subdita non producet que condenda sint horreis: sed q̄ urenda sint flāmis. Ager at iste dilectissimi rorante desuper grā dei fide munit̄ ieuuniis exēct̄ elemosinis seruit̄ orōib' secundat̄. Ut inter plantationes rigationesque nr̄as nulli amaritudis radix pululet nec se incrementa cuiq; noxie stirpis attollant: sed enecto oī semie uicioꝝ conualeſcat seges leta uirtutum.

Ad quam diligentiam oī quidem nos t̄p̄ pietatis adhortatur: sed in his dieb' qui huic op̄i sunt speciali' istituti maior aīositas & cura ē excitanda feruentior: ne qd̄ p̄ium ē agere n̄ indictum. impium sit negligere p̄dicatum. Decimi itaque mensis ieuinium ad qd̄ caritatem urām religioso proposito nouim' preparata una nimiter auxiliante christo celebrantes hortam monentes ut unq;sq; scdm̄ mensuram possibilitatis q̄

accepit a deo in bonis opib' enitescat. Quia & inimici
nři qui nrā sc̄ificatioē torquent, in his dieb' quos ad
maiores obseruantiam nobis dispositos ēē nouerūt
uehementi ſeuunt & ſubtiliore insidiant astutia
ut aliis in mutendo metu inopie de largitatis expē
ſis, aliis mitiendo t̄ſticiam de labore ieuunijs quā plu
rimos a consortio hui' deuotionis abducant. Cont q̄s
temptationes dilectissimi uigilē in nobis pii cordis
intentio, & a christianis mentib' cogitationes diffide
tiae repellant. Modicvm. ii. ē qđ paupi ſatis eſt.
Vile ē qđ eſurit, uile ē qđ ſitit, & nuditas que
indiget opiri n̄ poſcit ornari. Et tñ dñs nr̄ t̄a pi'
opez nroꝝ arbiter tam benignus ē estimator ut
et pro calice aquae frigidæ ſit p̄mum redditu
rus. Et qa iuſtus inspectoꝝ ē aīoꝝ n̄ impendium
ſolum opis: ſed et affectu m̄ remuneratur opatiſ.

Confidenter uos De codem Smo Quartus. / XII

Dilectissimi ad opa pietatis hortam, qa expime
atis didicam libenter uos ſuſcipe qđ monem. Sci
tis nanq; & deo docente cognoscitis ad æternum
uobis gaudium profitam diuinorū obſeruantia ma
datore. In quib' exequendis, qa humana fragilitas
plerunq; laceſſit & in multis p̄ lubricum ſuę i
firmitatis offendit. misericors & pi' dñs reme
dia nobis & adiutoria dedit per que ueniam ob
tinere poſſim. Qvis. ii. tot illecebras mvndi tot in
ſidias diaboli tot denique picula ſue mutabili
tatis euader& niſi clementia regis et̄ni mall&
nos reparare q̄ perdere. Nam & qui iam re
dempti iam regenerati iam filii lucis effecti ſt̄
qđiu tñ in hoc mundo qui tot in maligno poſit' ē
detinent qđui infirmitati carnis corruptibilia
& corporalia blandiant, non poſſunt iſtos dies ſine
temptatione transire. Nec facile cuiq; prouenit
tam incruenta uictoria ut inter militos hostes
frequentesq; conflictus et si ſit liberā morte ſit
quoc; immunitis a wlnere. Cyrandus igit laſionib'

quas sepe incident qui cum inuisibili hoste cōfli-
 gunt trium maxie remediorū ē adhibenda medi-
 cina. In orōis instantia in castigatioē ieivnii: i ele-
 mosinā largitate. Quae cū pariter exercent dī
 propiciatvr culpa deletvr. temptator eliditur. Et
 his quidem p̄sidiis semper fidelis aīa debet accīgi.
 sed tē studiosi preparari cū hi assunt dies qui pe-
 sunt dies ad hēc pietatis officia prestituti. De q̄x
 ordine ē et decimi hui⁹ mensis sollempne ieuniv.
 Qvod non ideo negligendum ē q̄a de obseruantia ue-
 teris legis assumptum ē. tanq̄ hoc de illis sit que
 inter discretiones ciborū inter baptismatū differen-
 tias. & auūm pecudūmq; hostias esse destiterunt.
 Ila. n. que rex futurare figuras gerebant ipius
 que significanere finita sunt ieivniorū uo utili-
 tatem noui testamenti grā nō remouit. & cōti-
 nentiam semp corpori atque aīe profuturam
 pia obseruatione suscepit. Qm̄ sicut p̄manet ap̄
 intelligentiam chriānam dñm dñm twor sic teipm̄
 adorabis & illi soli seruies. & diliges proximv tw
 sic teipm̄. & cetera talium mandatorū ita qđ in
 eisdem libris de ieivniorū scificatione & curati-
 one p̄ceptum ē nulla int̄pretatione uacuat. In
 oī. n. tpr oīq; uita isti seculi ieumia nos contra pec-
 cata faciunt fortiores. ieumia concupiscentias
 uincunt temptationes repellunt. supbia incli-
 nant iram mitigant. & oēs bone uoluntatis affec-
 tvs ad maturitatem toti uirtutis enurriunt. si
 tñ in societatem sibi benivolentiam caritatis assum-
 mant & in opib⁹ misericordie se prudent exēce-
 ant. ieunivm. n. sine elemosina non tā purgatio
 aīe q̄ carnis afflictio ē. Magisq; ad avariciam
 q̄ ad continentiam referendum ē. qn̄ aliqs sic a
 cibo abstinet ut et a pietate abstineat. Nostra
 ergo ieumia dilectissimi abundant fructib⁹ largi-
 tatis & in pauperes christi benignis sint ferenda
 munerib⁹. Nec tardent in hoc ope mediocres

quia pax sit qd possint de sua facultate decerpe. No
uit dñs oūm uires & scit iustus inspectoꝝ de q̄ men
sura quisque quid tribuat. Dissimiles quidem substanciæ
similes erogationes hrē n̄ possunt. Sed æquāt
plerunque mērito qd distat impendio q̄a pot esse
par aūs & ubi impar ē census. Hec itaque ut ad
iuuante dñō pia deuotione curen̄t quarta & sex
feria ieuinem⁹. Sabbato uō ap̄ btm Petrum ap̄m x
Suigilias celebrem⁹ cui orōib⁹ adiuuati in oīb⁹ dei mi
sericordiam meream⁹. De eodem Smo ꝑntvs. ¶ xiii
ublimitas quidem dilectissimi gr̄e dei hoc co
tidie opatur in cordibus christianis: ut om̄e
desiderium nrm̄ a t̄renis ad celestia transfe
tur. Sed & p̄ns uita p̄ creatoris opem ducit & p
ip̄i prouidentiam sustinetur. Quia idem largitor
est tp̄alium qui promissor ē eternor̄. Sicut pro
spe fut̄ felicitatis ad quam per fidem currim⁹
gr̄as deo agere debem⁹ qd ad p̄ceptionem tantæ
preparationis euachim⁹. ita pro his quoq; commodis
quæ singulor̄ annor̄ reuolutione consequimur
deus a nobis honorandus atque laudandus ē. Qui
sic t̄ra fecunditatē ab initio dedit. sic pariedo
rum fructuum leges in quibusque germinib⁹ ac se
minib⁹ ordinauit. ut nunq; sua instituta deseret.
sed in reb⁹ conditis benigna conditoris administra
tio p̄maneret. Quicqd ergo ad usum hōium sege
tes uineat oleaq; peperint totum hoc diuinæ
bonitatis largitate profluxit quæ elementor̄ q
litate uariata dubios agricolaz labores clement
adiuuit ut utilitatib⁹ nris uenti & imbr̄es frigo
ra & estus dies noctesq; seruirent. Nō. n. sibi ad
effectus operum suor̄ ro humana sufficer& nisi
plantationib⁹ & rigatioib⁹ solitis dñs incrementa
preberet. Vn plenum pietatis atq; iustitiae est
ut de his quæ nobis celestis pater misericordi
ter contulit nos quoq; alios adiuuem⁹. Sunt. n.
plurimi qui nullam h̄nt in oleis portione. quoq;

inopie de ea quam dñs dedit copia consulendum ē: ut
 et ipi nobiscum deo pro t̄a fecunditate b̄ndicāt &
 gaudeant possidentib' fuisse donata quae ēt paupe-
 ribus ac pegrinis fuerint facta cōia. felix illud est
 horreum & oūm fructwm multiplicatione digssi-
 mum de quo egentium & debilium saturat̄ esuri-
 es de quo reuelat̄ necessitas pegrini de quo desi-
 derum fouet infirmi. Quos ideo sub diuersis mole-
 stiis iusticia dei laborare permisit ut & miserosp
 patientia & misericordes pro benivolentia corona-
 ret. Huic at̄ op̄i dilectissimi cum oīā oportuna sint
 t̄p̄a hoc nē precipue aptum ē atque conuenies in
 quo sc̄i pres nr̄i diuinitus inspirati decimi mensis sā-
 xere ieūnium. Ut oūm fructuum collectioē coi-
 clusa roabilis deo abstinentia dicaret̄ & meminisse
 q̄sq̄ ita uti abundantia ut et circa se abstinetior
 et circa paupes ess& effusior. Efficacissima u. pro
 peccatis deprecatio est in elemosinis atq̄ ieūniis &
 uelociter ad diuinas descendit aures talibus orō
 eleuata suffragis. Qm̄ sicut scriptum ē aīae suae
 benefacit uir misericors. & nihil unī cuīq̄ tā prop-
 um q̄ qd̄ impendit in proximum. pars. u. corporali
 um facultatum que indigentib' ministratur i di-
 uitias transit eternas. Et ille opes de hac largi-
 tate patiunt̄ quae nullo usu minui nulla poterūt co-
 rruptionē uiolari. Beati nanque misericordes qm̄
 ipox miserebitur deus & ip̄e illis erit summa pre-
 mis. qui ē forma precepti. Inter haec at̄ dilectissimi
 op̄a pietatis que uos deo magis magisq̄ comendant dubi-
 um non ē qn hostis nr̄ nocendi cupidus & pitus acri-
 orib' inuidie stimulis incitetur: ut quos apertis & cru-
 entis psecutioib' impugnare non sinitur sub falsa chr̄
 ani noīis professioē corrumpat. h̄ns h̄rticos huic op̄i
 seruientes quos catholica fide deuios sibiq̄ subiec-
 tos militare in castris suis sub diuersis erroribus
 fecit. Et sicut decipiendis primis hōib' ministeriv̄
 sibi serpentis assumpsit ita hor̄ linguis ad se du-

cendos rectoꝝ aioſ uenatio ſuæ falſitatis armauit. Sed
hiſ inſidiis dilectiſſimi pastorali ſollicitudine in q̄tum
dñs auxiliatvr occurrim⁹ & ne qđ de ſcō grege pe-
reat p̄cauenteſ pat̄niſ uoſ denuntiationib⁹ admonem
ut labia iniqua & linguaſ doloſam a qb⁹ aiā ſuā
propha liberari poſtulaſt declinetis. Qm sermo eorū
ſic aut b̄t̄ apt̄ ſerpit ut cancer humiſ irrepunt
blande capiunt molliter ligant latenteſ occidunt. Ve-
nuunt u. ſic ſaluator predixit ſub uestitu ouuum
intuſ at ſuī lupi rapaces quia n̄ poſſent uera &
ſimplices oues fallere niſi chri noīe tegerent ra-
biem bestialem. In hiſ at oīb⁹ opatv̄ qui cuſ ſit
uera illuminatioſ inimic⁹ in luciſ ſe angelū inſ
figurat. Hui⁹ arte basilides hui⁹ marcion callet i
genio hoc duce agit Sabelli hoc p̄cipitatur rector
totinvs hui⁹ potati ſamulat Arri⁹ hui⁹ ſpūi ſeruit ev-
nomius tota denique bestiar̄ talium cohors hoc p̄ſi
de ab ecclie unitate diſcēſſit hoc magro a uerita-
te diſcreuit. Sed cum in cunctis peruerſitatib⁹ muſti
formem teneat p̄ncipatv̄ arcem tñ ſibi in mani
cheoꝝ ſtruxit iſanía. Et latiſſimam in eiſ aulam
in qua exultanti ſe iactaret inuenit ubi n̄ uni
paruitatiſ ſpēm ſed ouum ſimul errorem impie-
tuſ qm mixturam ḡnātr poſſideret. Quid. u. in pa-
ganis prophanv̄ qđ in uideiſ carnaliſ cecuim qđ
in ſecretis magice artiſ illiciſtum qđ denique i
oīb⁹ h̄rſib⁹ ſacrilegū atq; blaſphemū ē. hoc in iſto
qđ in ſentinam quandam cum ouum ſordium co-
cretione confluxit. Vnde uniuersas eorū impie-
tates ac ſpitidines enarrare plongū eſt. Supe-
rat u. uerboꝝ copiam criminuſ muſtitudo. Ex
qb⁹ ad iudicandum pauca ſufficiunt ut de hiſ qđ
audieritis & illa que uereſtude preſumim⁹
eſtimetis. De ſacriſ tñ eorū que apud illoſ tam
obſcena ſuunt qđ nephanda qđ inquiftioni nr̄e dñs
manifestari uoluit nō tacem⁹ ne qſq; putet nos
de hac re dubie fame et incertis opioib⁹ credi-

disse. Residentib' itaque mecum ep̄is ac presbyteris
 & in eundem concessum christianis uiris ac nobilib'
 congratis electos & electas eorū iussimus presēta
 ri. Qui cum de pueritate dogmatis sui & de fe
 stinitatum suarū consuetudine multa refarent.
 illud quoq; scelus qd eloquii uerecundum ē pro
 diderunt. Qd tanta diligentia inuestigatū ē: ut
 nihil min' credulis nihil obtrectatorib' relinque
 retr̄ ambigū. Aderant. n. oēs persone p quas in
 fandum facin' fuerat perpetrav. Puella. s. ut mul
 tum decem. & duæ mulieres que ipam nutrie
 rānt & huic sceleri prepararant. Rēsto. n. erat
 adolescentulus uiciator puellæ. & eps iporū dete
 standi criminis ordinator. Quā par fuit horū & una
 confessio. et patesactū ē execratū qd aures
 nr̄e uix ferre potuerunt. De quo ne aperti lo
 quentes castos offendam' auditus gestorū docu
 menta sufficiunt. quib' plenissime docetur nttam
 in hac secta pudiciam nullam honestatē nullam
 repiri poenitv castitatem. in qua lex ē mendaci
 um. diabolus religio sacrificium turpitudo. Hos
 itaq; dilectissimi per oīa execrabilis atq; pestife
 ros. quos aliarū regionv p̄batio nobis intulit cre
 briores ab aīicia ura poenit' abdicare. Vosque
 precipue mulieres a talium noticia & colloquiis
 abstineat. ne dum fabulosis narratioib' incutus
 delectatvr audit' in diaboli laqueos incidatis. Vi
 sciens qd primū uirū mulieris ore seduxerit. per
 qd femineam credulitatem oēs hoīes a paradisi
 felicitate deiecerit. uro nē qd sexui securiore
 insidiatur astutia. ut eas quas sibi potuerit per
 ministros sua falsitatis illicere. & fide spoliet
 & pudore. Illud qd uos dilectissimi obsecrans mo
 neo. ut si cui urm' innotuerit. ubi habitent. ubi
 doceant. uel ubi frequentent. & in quoꝝ socie
 tate requiescant. uestre sollicitudini fideliter
 indicetis. Quia parum prodest unicuiq; qd pro

tegente spū scō ab istis ipē non capitur si cum alio ca-
pi intelligit n̄ mouet. Contra cōf hostes pro salute
cōi una oīum debē esse uigilantia ne de alicuius
membri vlnere et alia possint membra corrumphi.
& qui tales non prodendos putant in iuditio christi
inueniant rei de silentio et si n̄ contaminant assē-
su. Assumite itaqz religiose sollicitudinis pū zelv
& contra seuissimos hostes ataqz oīum fidelium cu-
ra consurgat. Ideo. u. misericors dē quandam nobis
partem prodiidit hōum noxiorum ut manifesto
piculo excitaretur diligentia cautionis. Non sufficiat
qt̄ actum ē sed eadem inquisitio pseueret que h̄
auxiliante dno consequetur ut n̄ solum qui recti
sunt incolumes pseuerent sed et mvl̄ qui diabo-
lica seductiōe decepti sunt ab errore reuocent.
Vestre at orōes & elemosinæ atque ieiunia mise-
ricordi deo per hanc ipām deuotionem sanctius
offerent cum et hoc op̄fidei ad oīa officia pie-
accesserit. Quarta igit & sexta feria ieiunem
sabbato at apud būssimum pñtem aptm Pekv uigli-
as celebrem. Qui sic expim & credim pro com-
mendatis sibi ouib̄ indesinent pastorales priuent
excubias exoratur dep̄cationib̄ suis ut ecclēsia
dei que ipi ē pdicatiōib̄ instituta ab oī errore
sit libera p dñm dñm nr̄m.

Evangelicis sanctiōib̄ dilectissimi multū utili-
tatis preb& doctrina legalis cum quædā de-
mandato ueteri ad nouam obseruantia trāffer-
runtur & ex ipā ecclasticā deuotione mōstrat̄
qt̄ dñs iesus non uenit legem soluere sed imple-
re. Cessantib̄ u. significatiōib̄ quib̄ saluatoris nr̄i
nuntiabat̄ aduent̄ & pactis figuris quas abstulit
ipā p̄sentia ueritatis ea que uel ad regulas mor-
uel ad simplicem dei cultv rō pietatis instituit
in eadem ap̄t nos forma in qua sunt condita pse-
uerant. Et que utriqz testamento erant cogrua
nulla sunt comutatione uariata. Ex his at et

est decimi mensis sollemne ieiunium qd a nobis nc
 annua e consuetudine celebrandum. Quia plenum
 iusticie e atque pietatis gras agere diuinæ lar
 gitati pro fructib quos in usus houm secundum sume
 prouidentie tempamentum terra produxit. Qd
 ut prompto aio nos facere monstrem n solum coi
 tinentiam ieiunii sed et elemosinæ curam oportet
 assimi: ut de terra quoqz cordis nrri germen ius
 ticiae & fructus caritatis oriatur & misericordiam
 dei pauperz ipi miserendo mereamur. Efficacissima
 n. e ad exorandu dev postulatio cui pietatis opa
 suffragantur. Qm qui sum ab inope n auertit aium
 cito ac se dm conuertit auditv dicente domio.
 Estote misericordes sic pr ur misericors e. Dimit
 tite & dimittet uobis. Quid hac iusticia benigni? qd
 hac retributione digni clementi ubi sua iudicaturi
 in potare ponitur iudicandi. Date inqz & dabitur
 uobis. Qc cito diffidentie sollicitudo & auaricie e
 amputata cunctatio ut qd redditura se promutur
 ueritas secura expendat humanitas. Constanst esto ch
 rane largitor. Da qd accipias sere quod metas: sparge
 qd colligas. Noli metuere dispencium: noli de du
 bio suspirare prouentu. Substantia tua cum bene
 erogatur augetur. Et concupisse iustum. mæ lucz
 eterni questus e sectari comertium. Munerator tu
 wlt te esse munificum. Et qua dat ut habeas:
 mandat ut tibus dicens. Date & dabitur uobis.
 Amplectenda e tibi promissiois isti gratulanda condi
 tio. Quis. n. n heas nisi qd acceperis no potes tn non
 hre qd dederis. Qui ergo pecunias amat & multi
 plicare opes suas in modicis optat augmentis. hoc
 poti scm foenus exerceat & hac usuraz arte dute
 scat. ut n houm laborantium capret necessitates
 ne per dolosa bñficia laqueos incidat insolubilum
 debitor. sed illi sit creditor qui dicit. Date & da
 bitur uobis. & qua mensura mensi fueritis. eadē re
 metietur uobis. Infidelis at & iniquus est et sibi q

qd estimat diligendum n̄ vlt h̄re perpetuū. Q̄ta
libet adiiciat. q̄t alib̄ condat & congerat inops
in hoc m̄ndo & egen⁹ abscedet dicente d̄d ph̄.
Qm̄ cum interierit n̄ accipiet oīā neque descen-
det cum eo ḡta ei⁹. Q̄via si benign⁹ esset aīe sue il-
li bona sua crederet qui & idoneus fidei usor est
paup̄m & largissim⁹ redditor usurar̄ sed iniusta
& impudens auaritia que bñficiū se dic̄ pre-
stare v̄m decipit n̄ credit deo ueraciter promis-
tent̄ & credit hoī trepide pasciscēti. Dumque
certiora estimat p̄ntia q̄ futura merito in hoc fre-
quent̄ incurrit ut ei cupiditas inuisti lachri n̄
inuisti cā sit damni. Unde quilib̄ sequat̄ even-
tus mala semp̄ ē rō foenerantis cui pecunia & mi-
nuisse & auxisse peccat̄ ē ut aut miser sit amit-
tendo q̄d dedit aut miserior accipiendo q̄d nō
dedit. fugienda prorsus ē inq̄tas foeneris & lucr̄
qd oī caret humanitate uitandum ē. Multiplicat̄
quidem facultas inuistis & tristib̄ incrementus:
mentis substantia contabescit. Qm̄ foenvs pecunie
funvs ē aīe. Quid. n. de huīmōi hoib̄ sentiat de
sacratissim⁹ proph̄ d̄d manifestat. Qui c̄m dic̄t
d̄ne qs h̄abit in tabernaculo tuo aut qs rege-
scat in monte sc̄o tuo r̄n̄so diuina uocis instrui-
tv̄ & eum ad æternā regem prinore cognoscat
qui inter alias pie conuersationis regulas pecu-
niam suam nō dedit ad usuram & a tabernaculo
dei oīditv̄ alien⁹ & a sc̄o monte ei⁹ extraneus
qui dolosum questv̄ de pecunie sue capiat usu-
ris. Et dum per aliena cupit damna ditari et
na dign⁹ ē egestate puniri. Vos itaq; dilectissimi
qui ex toto corde promissionib̄ d̄m credidistis fu-
gientes auaricia lepram imundissimā donis d̄i
pie & sapienter utimini & qm̄ de ip̄ largitate
gaudetis dare opam ut possitis gaudiosē uro-
rum h̄re consortes. Multis. n. que uobis sup-
petunt desunt & in quorūdam indigentia uo-

bis materia data ē diuine bonitatis imitande ut
per uos & in alios bñficia diuina transirent & bñ
dispensantes tñpalia acqrerentis æterna. Quarta igit
& sexta feria ieuinem. sabbato at apt beatissimv
Pete aptm uigilem. Q̄i orōib̄ nobis p oīa obtineatur
diuina pcedio. ¶ chrm dñm nr̄m. De ecclē Smo vii. p. xxv

Perfidia militie chrianae dilectissimi sc̄ificandis;
mentib̄ nr̄is atqz corporib̄ diuinit̄ instituta id
eum diez tporiumqz currivilis sine cessatione
reparant ut infirmitatū nr̄az ipa nos medicia
cōmoneat. Natura quippe mutabilis & de pec
catilabe mortalis licet et iam redempta &
sacro baptisme sit renata in q̄tum ē passibilis
in tm ē ad detiora procluus. corrumpetqz car
nali desiderio nisi spūali muniret auxilio qua
sicut illi nunq̄ deest unde corruat ita semp p̄sto
est unde subistat dicente apto. Fidelis deus qui
uos n patiet temptari supra id qd potis sed faci
et prouentur ut possitis sustinere. Q̄uis ergo do
minus proregat bellatores & milites suos ille
qui potens ē in plio cohortet & dicat nolite time
re qa ego uici mvndū. Sciendum tñ ē dilectis
simi hoc incitamento formidinem sublatā esse
nō pugnā & retinso aculeo timoris cām maner
certaminis. Qd ab hoste uersuto tribiliter qdem
furore psecutiois mouet sed innocentib̄ specie
pacis infertur. Vbi. n. in apto sunt pugnæ i ma
nifesto sunt & corona. Et hoc ipm alit atqz ac
cendit patientie fortitudinē qd sic proxima ē
tribulatio ita ē & uicina promissio. Cessantib̄ qqz
publicis impugnationib̄ impior̄ & a cedib̄ ac sup
pliis fidelium diabolo continentē ne p̄tinacia
cruelitati multiplicatio nr̄or̄ fieret tñmpho
rum. fremit aduersari & cruentas inimicitias
ad qetas conuertit insidias ut quos uincē fame
& gelu. flāmis ferroqz n̄ poterat ocio tabefacēt
cupiditatib̄ irretiret ambitione inflar& violup

tate corrumpet. Sed his malis atque aliis oīb' destrue
dis. habet acies chriāna potentes munitiones & arma
uidricia deo. s. instruente milites suos ut spū uerita
tis mansuetudo iram. largitas auaritiam. benignitas
extinguat inuidiam. Commutante n. dextera excel
si corda multorū redit in nouitatem uerustas & de
famulis iniquitatis ministri prodiere iusticie. Sub
egit luxuriam continentia. humilitas arrogantia pro
pulsavit. Et qui impudicicia sorduerant castitate
ni tuerunt. His at conuersioīb' dilectissimi prouide
te grā dei addita sunt scā ieunia. quæ in qb'dam
dieb' ab uniuersa eccl̄ia deuotionem obseruat̄e ḡnā
lis exigerent. Q'uis. n. pulcrum sit atque lauda
bile. ut singula queque membra corporis christi
propriis ornent officis. excellentioris tñ ē actio
nis. sacratoriisque uirtutis cum in unv̄ propositv̄
p̄e plebis corda concurrunt ut ille cui sc̄ificatio nr̄a
supplicium ē. n̄ solum à parte sed & à soliditate supet.
Qui nc̄ op̄i dilectissimi decim⁹ mensis offert admonens
quodam̄ pro qualitate ip̄is sui ne q̄sq̄ frigore in
fidelitatis obtorpeat sed pot̄ caritatis spū conuale
scat. qm̄ & per ip̄a elementa mundi tanq̄ per publi
cas paginas significationem diuinae uoluntatis acci
pimus. nec unq̄ cessat supna eruditio. qn̄ et de his
quæ nobis famulant̄ imbūmūr. Reter illam. nanque
aplicam sententiam qua hōies fructu pietatis caretes
uacuis arborib' comparant̄. & illa ficus nobis caueda
est de sue infecunditatis exemplo. quā dñs ies̄ sic
euangelium refert nihil hñtem qd̄ esuriens sumer&
perpetua sterilitate damnauit. ut intelligeremus
qm̄ qui esurientem n̄ refouet egenum illi denegat
cibum. qui qd̄ paupi ē datum sibi dixit impensum.
Et hui⁹ maledictionis arbores erunt quib' a iudicare
dicet̄. Discedite a me maledicti in ignē eternuz
quem preparauit pater meus diabolo & angelis ei⁹.
Esuriui. n. & n̄ dedistis mihi manducare. sitiui & n̄
dedistis mihi bibere & c̄. Quæ ideo singula r̄colū

tur ut auertam² n̄ futurum extra misericordiam qui
 uel partem horum fuerit operum executus. Aīā aut̄
 neminem uiuans erit arbor non h̄ns poma cum totū
 fructu pietatis muniēt aliena. Decimi ergo mensis ieu-
 nium qd̄ iemalis ē t̄p̄is ad agriculturā nos misticā
 uocat qua segetum & palmitum atque arborē uires
 quib̄ humana sustentatur infirmitas spūalib̄ studiis ex-
 colantur. ut dñicus ager suis dicetur impendiis & que
 nunq̄ expedit esse sine fructu de prop̄a fiat uber-
 ate secundior. Qd̄ utique intelligit sc̄itas urā ad to-
 tius eccliae profectum ēē referendum quorū i fide-
 germen ē in spe incrementū in caritate mat̄itas.
 Quia castigatio corporis & instantia orōis n̄ ueram ob-
 tinent puritatem cum elemosinā & sc̄ificatione nute-
 scunt dicente dñō. Date elemosinam & ecce om̄ia
 munda sunt uobis. Quarta igit̄ & sexta feria ieuine-
 mus sabbato at apud beatissimum Pet̄r̄ aptm uigiliae
 celebrem² ipo p̄stante & adiuuante qui cum patre
 & spū sc̄o uiuit & r. p. o. s. l. De eodem Smo octau. **Xxi**
Cum de aduentu regnū dei & de mundi fine ac t̄p̄o
 discipulos suos saluator instrueret totamq; eccliaz
 suam in aptis erudiret. Cauete inqt ne forter
 grauen̄t corda urā in crapula & ebrietate & cogita-
 tionib̄ secularib̄. Qd̄ utiq̄ p̄ceptum dilectissimi ad
 nos speciali p̄tinere cognoscim². quib̄ denunciat dies et
 si ē occultus n̄ dubitatur esse uicin². Ad cui aduen-
 tum oēm hoīem conueit preparari ne quenq̄ au-
 uentri debitum aut curis secularib̄ inueiat ipli-
 catum. Cotidiano. n. dilectissimi expimento probat
 potus sacietate aciem mentis obtundi & ciborē ni-
 metate uigorem cordis hebetari ita ut delectatio e-
 dendī & corporē contraria sit saluti nisi rō tempā
 t. e. obſistat illecebrae & qd̄ futurē ē oneri subiher-
 uoluptati. Quis. n. sine aīā nihil caro desideret & in-
 accipiat sēnsus unde sumit & motus eidem tñ est
 aīæ quedam subditæ sibi negare substantiæ & int̄
 iori iuditio ab inconuenientib̄ exteriora frenare.

ut a corporeis cupiditatib^z sepi^r libera in aula men-
tis possit diuine uacare sapie ubi oī strepit
trenare silente cura^r meditationib^z scis & i de-
licis letet eternis. Qd si in hac uita difficile ē
continuari pot in frequenter assumi ut sepius
ac divti spūalib^z poti^a carnalib^z occupem. Et cum
meliorib^z curis maiores impendim^r moras ad incor-
ruptibiles diuitias et ipales transeunt actiones.
Huus obseruant^r utilitas dilectissimi in ecclastice
principue ē constituta ieuniis que ex doctrīa sci-
sp^s ita per totū anni circulum distributa sūt ut
lex abstinentie oīb^z sit ascripta tib^b. Sigde ie-
uniū uernū in xl estiuum in pentecoste autū
nale in mense septimo biemale at in hoc qui ē
decim^r celebram^r intelligentes diuinis nihil ua-
cium ēē pceptis & uerbo dei ad eruditionem
nrām oīa elementa seruire dum per ipos mūn-
di cardines q̄i per quatuor euangelia incessabili
tuba discimus qd & predicem^r & agam^r dicente
n. proph̄a. Celi enarrat gl̄am dei & opa manu-
um ei^r annunciant firmamentū. Dies diei eruc-
tat uerbum & nox nocti indicat sciām. Quidē
per qd nobis ueritas n̄ loquāt. Ipsiū uoces idie
ip̄i audiuntur in nocte. Et pulcritudo rex uni
dei opificio conditae nō desinit cordis auribus
magram insinuare roem ut inuisibilia dei p-
ea que sc̄a sunt intellecta conspiciant & n̄ cre-
aturis sed creatori oīum seruiatvr. Em ergo uni
uersa uicia per continentiam destruant & qcqd
auaritia sitit qcqd supbia ambit qcqd luxuria
concupiscit hui^r uirtutis soliditate superē qs n̄
intelligat q̄tum nobis p ieunia conferat in quib^r
indicit ut n̄ solū a cibis sed et ab oīb carnalib^z
desideris tempet. Aliogn supfluum ē suscipe
esuriem & iniquam n̄ deponere uoluntate. Re-
ciso affligi cibo & a concepto n̄ silere peccato/cā-
nale ē n̄ spūale ieunium ubi soli corpori non

parcit & in his quæ oībus deliciis sunt nocentioā
 permanent. Quid prodest aīe foris agere quasi
 dñam & int̄ seruire captiuam. Membris pp̄is
 impare & uis prop̄ libertatis amittere. Et me-
 rito plerungz patitur famulam rebellantē que
 n̄ reddit dño debitam seruitutem. Jeūnet ergo
 corp̄ ab escis mens ieūnet a uicis & curas cipi-
 ditatesqz t̄renas regis sui lege diudicet. Memi-
 nerit primam dilectionē deo scđam debere se
 proxio. Oēsque affectus suos hac regula dirigidō
 ut nec a cultu recedat dñi nec ab utilitate cō-
 serui. Quo at de² colitur nisi ut qd̄ ip̄i placet &
 nobis placeat. nec ab ei² impiō nr̄ unq̄ resultat af-
 fectus. Qm̄ si hoc qd̄ ille wlt uolum̄ ab illo s̄uet
 infirmitas nr̄a uirtute a quo ip̄am accepim̄ uolū-
 tam. Deus ē. n. sicut ait ap̄ls qui op̄at in nob̄
 & uelle & pficere p̄ bonam uoluntate. Nec sup-
 bia itaqz hō inflamabit nec despatione franget
 si bonis diuinit̄ datis in glām danūs utant̄ & ab his
 desideria sua reuocet quæ sibi nocitura cognoscit.
 Abstinens. n. ab inuidie malignitate a luxurie dis-
 solutione a pturbatione irācundie a cupiditate &
 uindicta purificabit ueri sc̄ificatione iudicii ieū-
 nii & incorruptibilem delitias uolupitate pasce-
 tur ut p̄ usum sp̄ualem & t̄renas copias in celeste
 nouerit transferre substantiam n̄ sibi credendo
 quæ accepit sed magis magisqz multiplicando qd̄
 dederit. Vnde paternæ caritatis affectu dilectio-
 nem urām monem̄ ut ieūnium decimi mēsis fru-
 ctuosum uobis elemosinaz largitate faciat ga-
 udentes qd̄ p̄ uos dñs paupes suos pascit & uestit.
 Quib̄ utique posset eas quas uobis contulit t̄buere
 facultates nisi pro ineffabili misericordia sua &
 illos iustificar& de patientia laboris & uos dei
 ope caritatis. Qvarta igit̄ & sexta feria ieūne-
 mvs. sabb̄o ap̄l b̄tissimv̄ Pēk̄ apt̄m uigilias ce-
 lebrem̄ qui & oroes & ieūnia & elemosinas

rras dignabit̄ precib̄ suis adiuuare. p̄stante dñō nōs̄
iesu ch̄ri qui cū p̄e & c̄j. De natuitate dñi smo p̄. **xxvii**
SAluator nr̄ dilectissimi hodie nat̄ ē. gaudemus.
Neque. n. locum fas ē ē iusticie ubi natalis est
uite. Quæ consumpto mortalitatis timore. ingēn̄
nobis de promissa eternitate leticiam. Nemo ab huī
alacritatis participatione secerunt̄ una cunctis leti-
cias cois ē rō qa dñs nr̄ peccati mortisque destru-
ctor. sic nullum à reatu liberx repit. ita pro libera-
dis oīb̄ uēit̄. Exultet sc̄s. qa appropinquat ad palmā.
gaudeat peccator qa in uitatur ad ueniam. animet̄ gen-
tilis. qa uocat̄ ad uitam. Dei nanq; filī scdm̄ plenitu-
dinem t̄pris quā diuini consiliū inscrutabilis altitu-
do disponit̄ reconciliandam auctori suo nām ḡmis as-
sumpsit humani. ut inuentor mortis diabolus. per
ipam quam uicerat uinceret̄. In quo cōflictu p̄ no-
bis inito magno & mirabili equitatis iure certatum
ē. dum oīpotens dñs. cum seuissimo hoste nō in sua
maiestate sed in nr̄a congrēdit̄ humilitate obinci-
ens ei eandem formam eandēq; nām mortalitat̄
qd̄em nr̄e participem sed peccati totū experie-
tiū. Alienum quippe ab hac natuitate ē. qđ de oīb̄ legi-
tur. Nemo mundus à sorde nec infans cuī unī diei
uita ē sup terram. Nihil ergo in istam singularem
natuitatem de carnis concupiscentia transiuit ni-
hil de peccati lege manauit. Virgo regia daui-
t̄ & stirpis eligitur quæ sacra grauidanda foetu do-
minam diuinam humanamq; prolem prī cōciper&
mente q̄ corpore. Et ne superni ignara consiliū
ad inusitatos pauer& affatus. qđ in ea opandum
erat à spū scō colloquio discit angelico. Nec clān̄
credit pudoris. dei genitrix mox fut̄a. Cr. n. de-
conceptionis nouitate desp̄e cui efficientia de
altissimi uirtute promittitur. Confirmat̄ creden-
tis fides. et preeuntis attestatione miraculi. Do-
nat̄q; helisabeth inopinata fecunditas. ut qui cocep-
tum dederat sterili datur̄ n̄ dubitaret̄ & igni-

Verbū igit̄ dei ds fili' dei qui in principio erat ap̄t deū
 per quem facta sunt oīā & sine quo f̄c̄m ē nihil
 propter liberandum hoīem ab eterna morte f̄c̄s ē hoī.
 ita se ad susceptionem humilitatis nr̄e sine diminu-
 tione suae maiestatis inclinans ut manens qd̄ erat
 assumensq; qd̄ n̄ erat ueram serui formam ei formæ
 in qua deo pri ē aequalis uniret & tanto foedere na-
 turam utrūq; consereret ut nec inferiorem consue-
 ret glorificatio nec supiorem minueret asumptio. Sal-
 ua igit̄ prop̄etate utriusq; substantie & in una
 coeunte p̄sonam suscepit a maiestate humilitas a
 uirtute infirmitas ab eternitate mortalitas & ad
 reprehendendum conditionis nr̄e debitum naūio-
 labilis n̄ ē unita passibili. Deq; uer' & ho uer' in
 unitatem dñi tempatur ut qd̄ nr̄is remedius cōgru-
 ebat un' atq; idem dei hoīumq; mediator & mori
 posset ex uno & resurgere posset ex altero. Me-
 rito igit̄ uirgineæ integritati nihil corruptiois in-
 tulit partus salutis qd̄ custodia fuit pudoris edi-
 tio ueritatis. Talis ergo dilectissimi nativitas decuit
 dei uirtutem & dei sap̄iam christum qua nobis &
 humanitate congrueret & diuinitate procelleret.
 Nisi u. eēt deu eris n̄ asserr̄ & remedium nisi esset
 ho ueris n̄ preberet & exemplum. Ab exultantibus
 ergo angelis nascente dñō gl̄a in excelsis dō canit̄
 & pax in tra bone uoluntatis hoīb; nuntiat̄. Videat̄
 u. caelestem ierim ex oīb; mundi gentib; fabricari. De
 quo in enarrabili diuina pietatis ope qd̄ tum letari
 debet humilitas hoīum cum tm gaudeat sublimitas
 angelor̄. Agam ergo dilectissimi gr̄as deo pri per
 filium ei in spū sc̄o qui propter multam caritatem
 suam qua dilexit nos misericordia nr̄i & cum essem⁹
 mortui peccatis coruivificauit nos christo ut eēm⁹
 in ip̄o noua creatura novumq; figmentū. Deponam⁹
 ergo ueterem hoīem cum actib; suis & adepti par-
 ticipationem gn̄atiois christi carnis remuntem⁹ ope
 rib; Agnosce o christiane dignitatē tuam & diu-

ne consors fcs n̄e noli in ueterem uilitatem degene
ri conuersatione recidere. Memento cui caput
& cui sis corporis membrum. Reminiscere quia
erutus de potate thenebrar. translat⁹ es in dei lu
men & regnum. Per baptismatis sacramentū sp̄s
sc̄i fcs es templum. Noli habitatorem prauis
de te actib⁹ effugare & diaboli te ute& subincere
seruituti. Qvia p̄cium t̄m sanguis ē chri qui
ueritate te iudicabit qui misericordia te rede
mit qui cum p̄e & sp̄u sc̄o &c De eodem Sermo

Xulter⁹ in dno dilectissimi & sp̄uali sc̄ts xviii
iocunditate letemur q̄ illuxit nobis dies r̄
demptionis noue reparatiois antique felicita
tis et n̄e. Reparatur n̄. nobis salutis n̄e anna re
uolutione sacramentū ab initio promissū in
fine redditū sine fine mansur. In quo dignū ē
nos erectis sursum cordib⁹ diuinū adorare i
mysterium ut qđ magno dei munere agit ma
gns eccliae gaudis celebret. Dvsi. n̄. oīpores et
clemens n̄ā nā bonitas cui uoluntas potētia cui
op̄ misericordia ē statim ut nos diabolica mali
gnitas ueneno suæ mortificauit inuidie p̄desti
nata renouandis mortalib⁹ pietatis suæ remedia
inter ip̄a mvndi p̄mordia presignauit. den̄ti
ans serpenti fvtv̄x semen mulieris qđ noxi capi
nis elationē sua uirtute cōterreret. christū
s. in carne uentv̄x devm hoīem q̄ signans q̄
natv̄ ex uirgine uolatorem humanae propa
ginis incorrupta natinitate damnar. Nā q̄
stabatv̄ diabolus sua fraude deceptv̄ hoīem
diuinis caruisse mvnerib⁹ & immortalitatis do
te nudatv̄ duram mortis subisse sniam seq̄ in
malis suis qđdam de p̄uaricatoris consortio in
uenisse solatum devm q̄ iuste seueritatis ex
igente rōe erga hoīem quem in tanto honor
condiderat antiquam mtasse sniam op̄ sunt
dilectissimi secreti dispensatione consiliū uti

20

comptabilis deus cui uoluntas non potest sua benignitate
privari per misericordiam sue dispositionem sacramento
occultiore completere & hoc diabolice iniquitatis
uersalia actus in culpam contra dei propositum non
perire. Aduenientibus ergo temporibus dilectissimi quae res
deemptionis hominum fuerant prestituta ingreditur
haec infima iesus christus dominus noster de celesti sede
descendens & a proxima gloria non recedens nouo ordi-
ne noua nativitate genitus. Nouo ordine qua inse-
ribilis in suis visibilis formis est in nostris. Incomprehensi-
bilis uoluit comprehendendi. Ante tempora manens esse
cepit ex tempore. Universitas dominus servile formam ob-
umbrata maiestatis sue dignitate suscepit. Impar-
sibilis deus non deditatus est homo esse passibilis & im-
mortalis mortis legibus subiacere. Noua autem nati-
vitate genitus qua conceptus a uirgine natus ex uir-
gine sine proximis carnis concupiscentia sine membris
integritatis iniuria, qua futurum hominem saluatorem
talis ortus decebat qui & in se habet humanae &
substantie nam, & humanae carnis inquamenta
nesciret. Auctor. sed in carne nascenti deus est.
restante archangelo ad beatam mariam, qua spiritus sanctus su-
pueretur in te & uirtus altissimi obumbrabit te. Ideo
quod nascitur ex te sanctus vocabitur filius dei. Origo dissimili-
lis, sed nam consimilis humano usu & cosuetudine quod
credimus caro, sed diuina potestate submixum est quod
uirgo concepit, uirgo peperit, uirgo permanebat.
Non hic cogite parientis conditio, sed nascentis ar-
burium qui sic homo natus est ut uolebat & potest.
Si ueritatem queris humanae naturae agnosce matrem.
Si rotem scrutaris originis uirtutem confitere diuinam.
Veit. sed dominus iesus christus contagia nostra auferre non perpeti. Nec succumbere uicius sed mederi.
Venit ut oem languorem corruptionis & uniuersa uicia sordentium curaret animas. Propter quod opor-
tuit ut nouo nascetur ordinis qui nouam impollia-
tare sinceritatis gloriam humanis corporibus inferrebat.

Oportuit. ut primam genitricis integratē nascētis
incorruptio custodiret. & complacitum sibi claustrū
pudoris & sc̄itatis hospicium diuum sp̄s uirt̄ infusas
uar& que statuerat delecta erigere. cofracta so-
lidare. & supandis carnis illecebris multiplicatam
pudicitiae donare uirtutem. ut uirginitas quæi
alijs noi poterat salua esse generando fieret & in
aliis mutabilis renascendo. Hoc ipm at dilectissimi
qd̄ christus nasci elegit ex uirgine noīe appar& al-
tissim.e fuisse roīs. Ut scilicet humano ḡni natā salu-
tem diabolus ignoraret & sp̄uali letante conceptu
quem n̄ aliud uideret q̄ alios non alit crederet na-
tum esse q̄ ceteros. Q̄i. n̄ similem cū uniuersis adū-
tit n̄nam parem h̄re arbitrat̄ e cum oīb̄ cām. Nec
intellexit a transgressiōis uinculis liberet que ab
infirmitate mortalitatis n̄ inueit alienū. Verax
nanq̄ misericordia dei cum ad reparandū huma-
num gen̄ ineffabilit̄ ei multa suppeteret hanc potis
simum consulendi uiam elegit qua ad destruen-
dum op̄ diaboli n̄ uirtute uiteret potentie. sed
roe iusticie. Nam supbia hostis antiqui n̄ immeūto
sibi in oīs hoīes uis tyrranicum uendicabat. n̄ inde-
bito dn̄atu premebat quos a mandato dei spontaneos
in obsequium suæ uoluntatis allexerat. Non itaq;
iuste amitteret originalem dedicati seruitutem
nisi de eo qd̄ subegerat uinceret. Qd̄ ut fieret si
ne uirili semine editus ē christus ex uirgine r
quam n̄ human⁹ sed sp̄s sc̄s fecundauit. Et cū
in oīb̄ matrib̄ n̄ fiat sine peccati sorde conceptio.
hæc inde purgationem traxit unde concepit. Quo
n̄ pat̄ni seminis transfusio n̄ pueū peccati se illic ori-
go non miscuit. Inuolata uirginitas concupiscētiā
nesciuit substantiā ministravit. Asumpta ē de ma-
tre dn̄i n̄culpa. creata ē forma serui sine co-
ditione seruili. q̄a nows h̄o sic contempat̄ ē ueni-
ut & ueritatē suscipet ḡnis. & uicium exclu-
deret uetus statis. Em̄ iñ misericors oīpotensque

saluator

22

urentib^z sint spetiosa cernentib^z: sed ita ut de illis
gratia referant auctori & adoret d^e qui condi-
dit n̄ creatā que seruit. Laudate igit̄ dñm dilec-
tissimi in oib^z opib^z ei atq; iudiciis. Sit in uobis in-
dubitata credulitas uirginē integratatis & par-
tus. Reformatiois humanae sacrū diuinūq; mis-
trivm scō atq; sincero honorate seruicio amplecti-
mini christum in uā carne nascentem / ut ev-
dem dev̄ ḡtē uidere mereamini in sua maiesta-
te regnante qui cum p̄e & sp̄a scō manet
in unitate deitatis ī secta seculorum amen.

Nota quidē sūt uobis De eode 8mo Terū. **XIX**

dilectissimi & frequentē audita quae ad sa-
cramentū p̄tinent solemnitatis hodiernæ: s^z
sicut illesis oculis uoluptatē assert lux ista ui-
sibilis ita cordib^z sanis eternū dat gaudium na-
tuatas saluatoris quae a nobis nūnq; ē reiicieāda.
Non. n. ad illud tm̄ mō sacramentū quo fili^z dei
consempnit̄is ē p̄: sed et ad hunc ortū q̄ ubi
caro fcm̄ ē: credim^z p̄tinere qd̄ dcm̄ ē. Genera-
tionē ei^z qs enarrabit. De² itaq; dei fili^z paratq;
eadem de² p̄e & cum p̄e nā uniuersitatis cre-
ator & dns tot^z ubiq; p̄ns & uniuersa excedet
in ordine tpx que ip̄i dispositione devrrunt.

H̄c sibi diem quo in salute mvndi ex bta maria
nasceret elegit integro p̄ oīa pudore generantis.
Cvī uirginitas sic n̄ ē violata partv ut nō fuerat te-
merata conceptv ut impleret sic ait euangelista
qd̄ dcm̄ ē adnō p̄ysiam propham. Ecce uirgo
concipiet in utero & pariet filium & uocabut
nom ei^z emanuel qd̄ interpretat nobis vñ deus.

Hic. n. mirabilis sacre uirginis partv ue huānaz
ue diuinam una edidit prole natām. Qvia nō
ita propentes suas tenuit utraq; substantia ut
psonear in eis possit ēē discretio. Nec sic creatā
in societatem sui creatoris assumpta ē ut ille
hitator & illa ēē hitaculum: sed ita ut nā alti-

altera misceret. Et quis alia sit que suscipit alia non
que suscipit in tantam in unitatem conuenit utri-
usque diuersitas ut unus idemque sit filius qui se & se-
cundum quod uerus est homo precepit minorem et se-
cundum quod uerus est deus prius proficit aequalis. Hanc u-
nitatem dilectissimi qua creatori creatura coheret
intelligentiae oculis cernere cecitas arriana non po-
tuit quae unigenitum dei eidemque cum precepit atque
sibi esse non credens minorem dixit filii deitatem
de his que ad formam sint referenda seruile quae
idem filius dei ut ostendat in se non discrete neque altius
esse personae sic cum eadem dicit ego & prius unum
sum. In forma non serui quam nostra reparacionis ea in se-
culo fine suscepit minor est precepit in forma at dei
in qua erat ante secula equalis est prius. In humilitate
humana factus ex muliere factus sublegerat in maiestate
divina manens dei uerbum per quod facta sunt omnia. Po-
inde qui in forma dei fecit hominem in forma serui
factus est homo. Sed utrumque homo de humilitate suscepti.
Tenerat non sine defectu proprietatem suam utramque nam
& sicut forma serui formam dei non admittit ita for-
ma dei serui formam non minuit. Sacramentum itaque uni-
te cum infirmitate uirtutis propter eandem hominis nam
minorem precepit filium sicut deitas atque una
est in trinitate prius & filius & spiritus sancti omnem opioem
inequalitatis excludit. Nihil non habet aenitatis propale
nihil nam dissimile. Una illic uoluntas est eadem sibi
par potest & non tres dii sed unus deus quia uera & inse-
parabilis est unitas nisi nulla potest esse diuersitas.
Integra igit ueri hominis perfectio nam uerus natus est deus
totus in suis totus in misericordiis. Nostra at dicimus que
in nobis ab initio creator condidit & que repara-
da suscepit. Nam illa que deceptor inuexit & ho-
deceptus admisit nullum habuerunt in salvatore
uestigium. Nec quia conditionem humanarum subiit infir-
mitatum ideo nos fuit particeps delictorum. Assu-
psit formam serui sine sorde peccati humana p-

uehens diuina nō minuens. Exinanitio illa qua se inuisibilis uisibilem prebuit inclinatio fuit miseratiois noi defectio potatis. Ut ergo ad etnam beatitudinem ab originalib' uinculis & a mundanis reuoceū erroribus ipse ad nos descendit ad quem nos nō poteram' ascendere. Quia & si multis inerat amor ueri. incertarum tu opionum uarietas fallentium demonū despiciebatur astutia & falsi nōis scīa in diuersas compugnantesq; sentencias humana ignorantia cibebatv. Ad auferendum autē hoc ludibriū quo captiuæ metes superbienti diabolo seruebant. nō sufficiebat doctrina legalis nec per solas cohortationes propheticas poterat natā nrā reparari. Sed adicienda erat ueritas redemptionis mortalib' institutis & corruptā ab initio origine nouis renasci oportebat exordiis. Offerenda erat pro reconciliandis hostiā que & nrī gnis socia & nrīe contaminatiois eēt aliena ut hoc propositum dei quo peccatū mundi in iefu christi plauit natuuitate ac passione delere ad oīum generationum secula ptineret ne cibarent nos sed poti' confirmarent mysteria pro tpx rōe uariata cum fides qua uiuimvs nulla fuerit ætate diuersa. Essent igit̄ illoꝝ querele qui impi in me diuini dispensationib' obloquentes de dnīce natuuitatis tarditate causant̄ tanq; pretiis tprīb' nō sit impensum qd in ultima ætate mundi sūt gestum. Verbi incarnationis hec contulit facienda que facta & sacra mentum salutis humanæ in nulla unq; antiquitate cessauit. Qd pdicauerunt ap̄li hoc annuntiauerint prophē. Nec sero ē impletū qd semp ē creditum. Sapia uō & benignitas dei ac salutiferi opis mora capatioreſ nos suæ uocationis effecit ut qd multis signis multis uocib' multisq; misteriis per tot suā secula nūnciatū in his dieb' euangelij n̄ eēt ambi guum. Et natuuitas que oīa miracula oemq; intelligentiae erat excessura mensurā tanto cōstantiorem in nobis gigner& fidem qto pdicatio ei' et

antiquior pcessisset & crebrior. Non itaq; nouo cō
filio deus reb' humanis nec sera miseratione confu
luit sed a constitutione mundi vnam eandēque
ōib' cām salutis instituit. Gra. n. dei qua sēmpere ē
uniuersita iustificata scōr^r aucta ē chri^r nascente
non cepta. Et hoc magna pietatis sacramētū q̄ tot
iam mundus impletus ē tam potens et in suis si
gnationib' fuit ut n̄ minv^r adepti sint qui i illud
credidere promissum q̄ qui suscepē donatum.
Vnde cum manifesta pietate dilectissimi tantæ i
uos diuinæ bonitatis effusæ sint quib' ad eterni
tatem uocandis n̄ solū exemplum pcedentum
utilitas ministrauit sed & ipa ueritas uisibil
& corporalis apparuit nō segni neq; carnali leti
tia diem dñice nativitatis celebrare debemus.
Quod digne & intelligenter fiet a singulis si me
minent qsq; cui corporis membrv sit & cui co
pori coaptv^r ne sacre adificationi discors com
pago non hereat. Considerate dilectissimi & scdm
illuminationem sp̄s sc̄i prudenter aduertue q̄
nos in se suscepit & quem suscepim^r in nobis. Qm
sic fcs ē dñs caro nra nascendo ita & nos facti
sum^r ipi^r renascendo. Ideo & membra christi et
templum sum^r sp̄s dei et ob hoc b̄ts ap̄ts dicit.
Glorificate & portate dev in corpore uro. Qui
formam nobis suæ mansuetudinis & humilitatis
insinuans ea nos uirtute imbuit qua redēt
ipo dño pollicente. Venite ad me oes qui labo
ratis & onerati estis & ego reficiam uos. Tollite
iugum mevm sup uos & discite a me q̄a mutis
sum & hu. c. & inuenietis regem i uris. Susci
piam^r ergo regentis nos ueritatis nō graue nec
a sp̄i iugvm & simvs ei^r humilitatis similes cui
gtē uolum^r esse conformes ipo auxiliante et
pducente nos ad promissiones qui scdm magnam
misericordiam suam potens ē nra peccata dele
re & sua in nobis clona pficere ic xpc dñs

Sūr qui vivit & r. p. in s.s. De codem sermo m⁷. xx.
 Emp quidem dilectissimi duersis modis multiq^z
 mensuris humano gñi bonitas diuina consuuit
 & plurima prouidentia sue munera ob ree
 retulit clementer effudit sed in nouissimis t^rprib^z
 oēm abundantiam solitae benignitatis excessit.
 qn in christo ipa ad peccatores misericordia ipa ad er
 rantes ueritas ipa ad mortuos uita descendit ut u
 bum illud coeternū & equale genitori in unitate
 deitatis sue nam nrā humilitatis assumeret et d^s
 de deo natus idem & ho de hoē nasceret. Romis
 sum quidem hoc a constitutione mundi & multis
 signationib^r rerū atq^r uerbor^r semp fuerat propheta
 tū: sed q^tam hōum portionem figure ille & mys
 teria obumbrata saluarent nisi longa & occulta
 promissa aduentu suo christus impleret ut quod
 te paucis credentib^r profuit faciendū innūmis iam
 fidelib^r prodeß effectū. Jam ergo nos n̄ signis n̄
 imaginib^r ad fidem ducimur. sed euangelica histo
 ria cofirmati qd fēm credim^r adoram^r accedētib^r
 ad eruditionem nrām propheticis instrumentis
 ut nullo mō habeam^r ambigui qd tantis oraculis sci
 mus ēē predictū. Hinc. n. ē qd d^s Abrae ait. In
 semine tuo bñ dicent oē gentes. Hinc dauid pro
 missionem dei propheticō spū canit dicens. Jurauit
 d^m d^d ue & n. f. e. d. f. v. t. p. l. s. tuā. Hinc idem
 d^s p. ysaiam ecce inquit uirgo in utero accipie
 & pariē filium et uocabit nom ei emanuel. qd
 interptat nobiscum deus. & iter. Exiet uirga
 de radice iesse & flos de radice ei^r ascendet.
 In qua uirga non dubie qd beata maria uirgo pre
 dicta ē quæ de iesse ac d^d stirpe progeita
 & spū scō fecundata nowm florem carnis hūa
 nē uro quidem matno. sed partu ē enixa uirgi
 neo. Exultent ergo in laudem dei corda cre
 dentium & mirabilia ei^r confiteant filii hōum
 qm in hoc precipue dei ope hūilitas nrā cogscit

quanti eam suus conditor estimarit. Qui cum origini humanae multum dederit qd nos ad imaginem suam feci reparationi nre longe ampli tribuit. cum seruuli forme ipse se dñs cooptauit. Quis ex una eademq; pietate sit quicqd creare creator impendit. ministris est hominem ad diuina proficere qd deum ad humana descendere. Hoc at nisi facere dignaret oportet deus nulla quenq; spes iusticie nulla forma sapientiae a captiuitate diaboli & a profundo aeternae mortis eruet. Condemnatio. n. ex uno in oes cum peccato transiens permaneret & letali vlnere labefacta nam nullum remedium repiret qd conditionem suam suis virib; mutare non posset. Num nanq; homo carnis substancia accepit est ira & roali spu per insufflationem creatus aitatis est ut ad imaginem & similitudinem auctoris sui uiuens formam bonitatis dei atq; iusticie in splendoris imitatiois tanq; in speculi nitore seruaret. Quoniam nre sue speciosissimam dignitatem si p obseruantiam legis data pseuerant excolear & ipsam illam tremi corporis qualitate ad celestem gloriam mens incorrupta produceret. Sed qd inuidio & deceptoris temere atq; infeliciter credidit & supbie consilii ad quiescens repositum honoris augmentum occupare maluit qd mereri. non solum ille homo sed et universa in illo posteritas eius audiuit. era es & in terram ibis. Qualis ergo irens tales & tremi & nemo immortalis quia nemo celestis. Ad huius itaq; peccati & mortis uinculum resoluendum oportens filius dei oia implens oia cotines equalis p oia pri & in una ex ipso & cum ipso coseipserit essentia nam in se suscepit humanam et creator et dñs omnium rerum dignatus est unum esse mortuum electa sibi mre qd fecerat. que salua integritate uirginea corpore et esset ministra et libera ut humani seminis cessante contagio nouo homini & puritas inesset & ueritas. Non ergo in christo ex utero uirgis genito qd natuitalis est mirabilis id est nam dissimilis. Qui. n. uerus d's idem uerus est homo

24

& nullum ē in substantia utraque mendacium. Verbuꝝ
caro factum ē prouectione carnis. n̄ defectione dei-
tatis. Quæ sic potentia suam bonitatēque moderata
ē ut et nrā suscipiendo proueheret. & sua cōica-
do n̄ proderet. In hac natuuitate christi scđm prophe-
tiam dđ. ueritas de terra orta ē & i. d. c. prospexit.

In hac natuuitate ē ysae sermo completeret dicen-
tis. Roducat terra & germinet saluatorem: & iu-
sticia oriā simul. Terra. n. carnis humanae quæ in
primo fuerat preuaricatore maledicta. in hoc solo be-
ata virginis partu germen edidit bñdictū. & au-
cio sua stirpis alienum. Cui spualem originem in
regnatione qsq; consequitur & oī hoi renascenti. aq;
baptismatis instar ē uteri uirginalis eodem spū sco-
replente fonte qui repleuit & uirginē ut peccav-
qd ibi uacuauit sacra conceptio hic mistica tollat ab-
lutio. Ab hoc sacramento dilectissimi insanū maniche-
orum error alienus ē. nec ullum hñt in christi re-
generatione consortium: qui eum de maria uirgi-
ne negatur corporat̄ natum. ut cui n̄ credunt
ueram natuuitatem. nec ueram recipiant passio-
nem. & quem n̄ confitentur uere sepultū. abnu-
ant ueraciter suscitav. Ingressi. n. prerupta exe-
crandi dogmati uiām. in qua nihil n̄ thenebrosum
nihilq; non lubricum ē. ruunt in profunda mortis
per precipicia falsitatis. nec aliqd solidum cui innita-
tur inueniunt. qui preter oīa diabolici probra com-
menti. in ipo precipuo obseruatione festo sic proxima
eox confessione patefactū ē. ut aī ita & corporis
pollutione letantur. nec in pudore neq; in fide in-
tegritatem seruantes. ut & in dogmatibus suis ipii
& in sacris inueniantur obscene. Aliæ h̄r̄ses dilectis
simi libet merito oēs in sua pueritate damnandæ si-
hñt tñ singulæ in aliqua parte qd uerx sit. Arrius
dei filium minorem p̄e & creaturam esse diffi-
niens. & ab edem inter oīa creatum putans spūm
scđm magna impietate se pdidit. sed sempitnam

atque incomutabilem deitatem quam in trinitatu-
nitate n̄ uidit in pris essentia non negauit. Ma-
cedon⁹ a lumine ueritatis alien⁹ diuinitatē sacer-
dos non recepit sed in p̄e & filio unā potentiam
& eandem confessus ē ēē nām. Sabelli⁹ in ex-
planabili errore confusus unitatē substantiae
in p̄e & filio & spū sc̄o inseparabilē sentiēt qd̄
equalitatē tribuere debuit singularitatē dedit.
& cum ueram trinitatem intelligere n̄ ualeret
unam eandemq; credidit sub triplici appellatio-
nē psonam. Plotinus mentis cecitate decept⁹ i chri-
uer⁹ & substantia nr̄e confessus ē hoīem sed
evndem devm de deo an oīa secula genit⁹ esse
n̄ credidit. Appolinaris fidei soliditate p̄uat⁹ fili-
um dei ita ueram humane carnis credidit suscep-
pisse nām ut in illa carne diceret aiām n̄ fuisse.
qa uicem ei⁹ expleuerit ipa diuinitas. hoc m̄ si oēs
quos catholica fides damnat retractent errores
in aliis atq; aliis quiddam inuenit qd̄ a damnabi-
libus possit abiuungi. In manicheor⁹ autē scelestissio-
dogmate prors⁹ nihil ē qd̄ ex ulla parte possit tol-
lerabile iudicari. Sed uos dilectissimi quos mil-
lis digni⁹ q̄ b̄ti Petri apti alloquitu ūbis gen⁹ elec-
tum regale sacerdotium gens sancta popul⁹ adqui-
sitionis. edificati super inuiolabilem petrā christi
ipiqz dno saluatori nr̄o puerā susceptionem in
carnis inserti permanete stabiles in ea fide &
qua confessi estis coram multis testib⁹ & in qua
renatu p aquam & spm sc̄m accepistis crisma salu-
tis & signaculū uitæ eternæ. Siqz at uobis ali-
ud annuntiauerit p̄ter id qd̄ didicistis anathe-
ma sit. Nolite impias fabulas preponere lucidis
simæ ueritati & quicqd contra regvla catholicæ
& apostoli simboli aut legere aut audire conti-
gerit id oīo mortiferum atq; diabolicū iudica-
te. Non uos seducant deceptoris artib⁹ ficta et
simulata ieiunia quæ nō ad purificationem sed

ad perditionem proficiunt aīāz. Spēm quidē sibi
 pietatis & castitatis assumynt. sed hoc dolo actū
 suoz obscena circviegunt. & de prophanis cordis
 penetrabilib' iacula qb' simplices vñlerent emi-
 tunt ut sicut ait prophā. Sagittent in obscuro
 rectos corde. Magnū p̄sidūm ē fides inteḡ.
 fides uera in qua nec augeri ab ullo quicq' nec
 minui pot. qā n̄lī una enī n̄ ē fides dicente apto.
 Vnus dñs. una fides. unv baptisma. Vnus deus & pa-
 ter oīum. qui sup oēs. & p oīā. & in oīb' nobis. H̄vīc
 unitati dilectissimi inconcussis mentib' inherete
 & in hac oēm sectamini sc̄itatēm. & in hac p̄cep-
 tis dñi deseruite. qā sine fide impossibile est
 placere deo & nihil sine illa sc̄m nihil castum
 ē. nihil uiuum. p̄stv. ex fide uiuit quā q̄ dia-
 bolo decipiente pdiderit uiuens mortuus ē. Qā
 sicut per fidem iusticia ita p̄ fidē uera uita ob-
 tinetur et̄na dicente dñō saluatore. Hec est
 at uita et̄na. ut cognoscant te solum uer-
 dev & quem misisti iesv̄ christv̄. qui uos phi-
 cere & p̄seuerare faciat usq; in finem. qui uuit
 & r. cv pre et spū sc̄o in secula seculorūm
 amuis dilectissimi De codom. Sma. 8. 1. Ex. 1
 ineffabilis sit natuitas dñi nr̄i iesv̄ christi.
 quā se natūrē nr̄e carne uestiuit audetū
 non de facultate mea sed de ip̄i inspiratione
 p̄sumere ut die qui in sacramentū humane re-
 stitutioonis electus ē aliquid a nobis qd audieret
 possit edificare promatv̄. Non n. qā maior
 pars ecclie dei qd credit intelligit. ideo ne-
 cessariū nō ē et que dicta sunt dicere cv
 utique nūc primū mvl̄is ad fidem uenientib' s-
 oris nr̄i officium debeam̄ meliusa sit doctos
 onerare iam notis q̄ rudes fraudare discēdis
 Qd ergo filius dei qui cum pre & spū sc̄o nō uni
 p̄sonē sed uni essentia est hūilitatis nr̄e par-
 ticeps fieri & unv̄ passibilium. un̄ uolunt ē

No. de fide.

mortalium tam sacram tamq; mirabile ē ut racio di
uini consili sapientib; mundi patere nō possit nisi hu
mane ignorantiae thenebras lux uera discusserit. Nō
n. in solo ope uirtutū aut in sola obseruantia māda
tor. sed et in tramite fidei angusta & ardua uia ē
quæ ducit ad uitam. & magni laboris ē magnique
discriminis inter dubias impitorum opioes & uerisi
miles falsitates p̄ unam sane doctrinæ semitam iof
fensis gressib; ambulare & cum undiq; se laquei erro
ris opponant oē piculum deceptiois euadere. Quis at
ad hoc idone? n̄ si qui spū dei & docet & regitur.
dicente apto. Nos at n̄ spm mundi accepim. Sed spm
qui ex deo ē ut sciam? quæ a deo donata sūt nob;
canente et dī. Beat hō quem tu euideris dñe. &
de lege tua docueris eum. Habentes itaq; dilectissi
mi inter picula erroris presidia ueritatis. & n̄ hu
mane sapie uerbis. sed doctrina sci sp̄s erudit qd
didicim credim qd credim predicam. Dei filum
an secula a p̄ genitū & pri sempuerna. & cōsbali
equalitate coeternum uenisse in hunc mundum
p̄ utez uirginis in hoc sacramentū pietatis electæ. i
qua & ex qua edificauit sibi sapia domū & forma
sibi serui in similitudinem carnis peccati incommutabi
lis uerbi deitas coaptauit in nullo apt se & p̄em
& spū sc̄m minor gl̄a sua qd diminutione & uarie
tam sume & eme n̄ recipit. Propter nrā
aut infirmitatem extenuauit se in capacib; sui. et
uelamine corporis splendorem maiestatis sue que
uisus horū n̄ serebat obtexit. Vnde et exinanisse
se dī tanq; se propa uirtute uacuauerit dū in ea
humilitate qua nobis consuluit n̄ solum p̄ sed et
se ipo fes ē inferior. Nec aliqd illi hac inclinatione
decessit cui cum p̄ & spū sc̄o hoc qd ē ē coe
est ut hocipm intelligam ad omne potentia p̄ne
qd qui secdm nrā minor ē scdm propa minor non ē.
Quia. n. lux ad obsecatos uirt ad imbecilles misericor
dia respexit ad miserios de magna factū ē potate

ut dei filii substantiam humanamq; suscip& cām qui &
 nam quam condidit reformar& et mortem quam n̄
 fecit aboleret. Repudiatis igit̄ longeq; reiectis oīb'
 op̄ionib' impioꝝ quib' aut stulticia est crux chri aut
 scandalum exultet rectare mentium fides. & uerū
 unumq; dei filium n̄ solum scdm deitatem qua a
 p̄e genitus sed et scdm humanitatem qua de ma
 tre uirgine ē nat̄ intelligat. Ip̄e ē. n. in humilita
 te nr̄a qui ē in maiestate diuina uerū hō & uerus
 deus. Sempiterminus in suis t̄p̄alis in nr̄is. Vnum eū
 p̄e in substantia quae nunq; fuit minor p̄e unum
 cum m̄re in corpore qd creauit. In assumptione. n.
 n̄e nobis fcs ē gradus quo ad ip̄m per ip̄m possimus
 ascendere. Nam illa essentia qua semper ubiq; tota
 ē locali descensione n̄ eguit & tam ei propriū fuit
 totam hōi inseri q̄ ei proprium ē tota ē p̄e n̄ diui
 di. Manē ergo qd in p̄ncipio erat ubum et nō est
 ei accidens ut qd est aln̄ n̄ fuerit. Sempiterne. n. fili
 fili ē. & sempitne p̄r p̄r ē. Unde cum ip̄e fili dicat.
 Qui uidet me uidet & p̄em excecauit te o hr̄ice im
 pietas tua: ut qui filii maiestatem non uidisti p̄ris glo
 riā n̄ uideres. Dicendo. n. genitū esse qui n̄ erat filiū
 asseris t̄p̄alem & dum filium asseris t̄p̄alem credi
 disti p̄em esse mutabilem. Mutabile. n. ē nō solv
 qd minuitur: sed et quicqd auget̄. Et si ideo p̄i ipar
 est genit̄ q̄a ut ibi uidet̄ gnando eū qui n̄ erat ge
 nuit. impfcta et̄ erat gnantis essentia que ad
 hēndum qd non habuit. gnando prosecut̄. Sed hac
 impiam pueritate tuā fides catholica execrat̄ ex
 damnat que in deitate uā nihil t̄p̄alitatis agscit
 sed uni sempiternitatis & p̄em confitetur & filiū.
 Quia splendor ex luce ortus n̄ ē luce posterior et
 lux uā nunq; ē sui splendoris indigna sic substāiale
 semp h̄ns fulgere sic sbale h̄t semp existere. Huivs
 at̄ splendoris manifestatio missio d̄r qua mvndo
 christus apparuit. Et cū oīa inuisibili maiestate sua
 semp impler& in q̄ de remotissimo altissimoque

secreto. His qb' erat ignorans aduenit cum cecutare
ignorantie abstulit. & sicut scriptum est. sed etib'
in thenebris & umbra mortis. lux orta est eis. Quis. 11.
et porib' seculis ad illuminatione spiritus patrum &
prophetae lum' ueritatis emissum sit dicente dauid.
Emite lucem tuam & ueritatem tuam. & diuer-
sis modis multisq; signis opera presentie sua deitatis
lii declarit. oes in ille signationes cunctaq; mira-
cula testioia fuerunt isti missiois de qua dicit
apls. Cum ergo uenit plenitudo ipsius misit deus
filium suum at natum factum ex muliere factum sub lege.
Quid uero hoc est nisi uerbum carnem fieri conditore
mundi per uterum uirginis nasci? dominum maiestatis hu-
manis se coaptare primordiis. & licet conceptui
spirituali nulla sint tamen seminis mixta contagia ad
suscipiendam in uero carnis substantiam solam su-
mere de mere nam. hac missione qua deus unitus
est homo filius impar est prius non in eo quod est ex patre
sed in eo quod factus est ex homine. Equalitate non. quam in
uolabilem habet deitas non corruptit humanitas.
& creatoris ad creatam deuens credentium est
ad aeternam subiectio. Nam quia sicut ait apls. in sapi-
entia dei non cognovit mundus per sapientiam domini. placu-
it deo per stulticiam predicationis saluos facere creden-
tes. Mondo ergo. i. prudentibus mundi sapientia sua ce-
citas facta est. Nec potuerunt per illam cognoscere
deum ad cuius noticiam. non nisi in sapientia eius accedit.
Et ideo quia mundus de uanitate suorum dogmatum su-
perbiebat. in eo constituit dominus salvandorum fidem quod
& indignum uideretur & stultum. ut deficientibus
omnibus opinionibus presumptiobus sola dei gratia reuelaretur. quod
comprehendere humana intelligentia non ualeret.
Agnoscat igitur catholica fides in humilitate domini gloriam
suam & de salutis sua sacramentis gaudeat ecclesia
quae corpus est christi quia nisi uerbum dei caro fieret &
bitaret in nobis. nisi in rationem creatorem creator ipse
descenderet. & uerustatem humanam ad nouum

principium sua nativitate ruocaret regnar & mors
 ab adam usq; ad finem. & sup hoies condemnatio in
 solubilis pmaner & cum de sola conditione nascendi
 una cunctis eet ca pevndi. Sol itaq; inter filios ho
 minvm dñs ieh innocent nat & qd sol sine carna
 lis concupiscentiae pollutione concepit fcs e ho
 nri gnis ut nos diuin e ne possim esse consortes.
 Originem quam sumpsit in utero uirginis posuit in
 fonte baptismatis. Dedit aqua qd dedit mri. Vr
 n. altissimi & obumbratio sps sci que fecit ut maria
 parer & saluatorem eadem facit ut regener & unda
 credentem. Quid at sanandis egris illuminandis &
 cecis uiuificandis mortuis apicis fuit qd ut super
 bie vlnera humilitatis remedius curarent. Adaz
 precepta dei negligens peccati induxit dnationem.
 iesus fcs sub lege reeldit iusticie libertatem. Ille
 diabolo obtempans usq; ad preuaricatione meruit
 ut in ipo oes morerent. hic pri obediens usque ad
 crucem fecit ut in ipo oes uiuificarent. Ille cupid
 honoris angelici nae sua pdidit dignitatem. hic in
 firmitatis nre suscipiens conditionem pp quos ad
 inferna descendit eosdem in celestib collocauit. Post
 mo illi p elationem lapsi dictv & tra es & itram
 ibis. huic p subiectiōnē exaltato dc̄m e. sede a de
 xtris meis don ponam inimicos tuos scabellū pedv
 tuor. Hec dñi nri opa dilectissimi n solv sacramtv
 nobis utilia sunt. sed et mutationis exemplo si in
 disciplinam ipa remedia transferant qd qd impens
 e mysteriis prosit & morib; ut meminerim nobis
 in humilitate & mansuetudine redemptoris nri
 esse uiuendum. Quoniam sicut ait apls. si copatim
 & conregnabim. frustra at appellam chriani si imi
 tatores non sum chri. Qui ideo se uiam dixit esse
 ut conuersatio magri ess & forma discipuli & illam
 humilitatem eliger & serws quam sectar est dñs.
 qui viuit & regnat om deo patre in unita
 te spiritus sancti per oia secula seculorum :-

Mnib⁹ qdem dieb⁹ *De eodem Smo sextvſ.* xxij
dilectissimi atque ipib⁹ aīs fidelium diuina meditā
tum dñi & saluatoris nři ex mře uirgine ort⁹
occurrit ut mens ad confessionem sui auctoris erecta
sue in gemitu supplicationis sue in exultatione la
udis, sue in sacrificio oblatioē uerſet. nihil crebri,
nihilq; magis fidenter spūali attingat intuitu, qđ
de⁹ dei fili⁹ genit⁹ de p̄e coetno idē ēt partu en
natus humano. Sed hanc adorandam in celo & i ter
ra natuuitatem nullus nobis dies magis qđ hodiernus
insinuat & noua ēt in elementis luce radiante to
tam sensib⁹ nostris mirabilis sacramenti ingerit clari
tatem. Non solum si. in memoria sed in con cōspediv
quodām redit angeli gabrielis cum maria stupete
collogum & conceptione de spū scō tam mire pro
missa qđ creduta auctor mvndi editus ē utō virgi
nali. Et qui oēs nātās condidit ei ē fēs fili⁹ quā cre
auit. Hodie uerbum dei apparuit carne uestit⁹
& qđ nvnq; fuit humanis oculis uisibile cepit etiā
manib⁹ esse tractabile. Hodie genitv⁹ in nrē car
nis aīe qđ sba saluatorem angelicis uocib⁹ didicere
pastores & ap̄t dñicorū psules gregv̄ hodie euāge
lizandi forma p̄condita ē. ut nos qđ cū celestis
militiae dicam⁹ exēitu. Gla in excelsis deo & i tra
pax hoīb⁹ bone uoluntatis. Qūis igit̄ illa infantia
quā filii dei n̄ ē dēsignata maiestas in unum per
fēdū etatis adiectione prouecta sit & cōsumma
to passionis ac resurrectiois triumpho oēs suscep
tae pro nobis humilitatis transferint actiones re
nouat tñ nobis hodierna festiuitas natū iesiū ex
maria uirgine sacra primordia. Et dum saluato
ris nři adoram⁹ ort⁹ inuenimur nos nr̄m celebrar
principium. Generatio. si. chri⁹ origo ē pp̄li chriani
& natalis capitū natalis ē corporis. Habeant lic&
singvli quiq; uocatoꝝ ordinem suum & oēs eccl̄ie
filii tempore sint successione distingdi. uniuersa m
sūma fidelium fonte orta baptismatiſ sic cū christo

in passione crucifixi. in resurrectione resuscitati. in
 ascensione ad pris dexterā collocati. ita cū ipo sūt
 in hac natuūtate congeniti. Quicqd. n. homī i q̄cū
 que myndi parte credentū regnatur in chri inter-
 ciso originalis tramite uerū statū. tñst in noum
 hoīem r̄nascendo. Nec iam in propagine habet car-
 nalis pris. sed in germine saluatoris. Qui ideo fili
 hoīs est factus ut nos filii dei esse possim̄. Nisi. n.
 ille ad nos hac humilitate descenderet. nemo ad illū
 ullis suis meritis pueniret. Nihil hic uocatore cordi-
 bus caliginis inferat ǣna sapia. nec se contra alti-
 tudinem gr̄e dei mox in una redditur tremore
 cogitationum puluis attollat. Impletum ē in fine se-
 uorē qđ erat ante t̄pā eterna dispositū & sub
 presentia rex signis cessantib̄ figurar̄. Lex & pro-
 ph̄a ueritas facta ē ut abraam fieret ouum gentiv
 pr. & in semine ei daret myndo promissa bñdic-
 tio. Nec ii tm̄ essent israel quos sanguis & caro ge-
 nuisset. sed in possessionem h̄reditatis fidei filiis p-
 parate uniuersitas adoptionis intrare. Nec obstre-
 pant ineptar̄ calumniae q̄onum. nec effect̄ diuini
 opis ratiocinatio humana dissentiat. Nos cum abraā
 credim̄ deo. nec hesitam̄ diffidentia. sed plenissime
 scim̄ q̄oniam qđ promisit dñs. potens est & facere.
 Ascitur ergo n̄ de carnis semie dilectissimi sed de
 spū scō saluator. quē pm̄ transgressionis condem-
 natō n̄ teneret. Unde ip̄a collati numeris magni-
 tudo dignam a nobis exigit suo splendore reuerē-
 tiā. Ideo. n. sicut b̄ts ap̄ls docet non sp̄m hū m̄
 di accepim̄. sed sp̄m qui ex deo ē. ut sciam̄ quae a
 deo donata sunt nobis. Qui n̄ aīr pie colitv̄ nisi id
 ei qđ ip̄e tribuit offeratur. Quid aut̄ in thesauro
 dñice largitatis ad honore pntis festi tam congruū
 possim̄ inuenire q̄ pacem quae in natuūtate dñi p-
 ma ē angelico predicata concentu. ipsa. n. ē quae parit
 filios dei nutrix dilectionis & genitrix unitatis re-
 quies beator̄ & eternitatis habitaculum. Cui hoc opus

Gua mercellis deo et
 terra pax.

No^r. mirabilem effectum pars.

3
Lex pars

propriū & spāle bñficiū ē ut iungat deo quos
ē mundo. Unde ap̄ts ad hoc bonū nos incitat di-
cens, iustificati ergo ex fide pacem hēam ad dev.
Cui sententia breuitate oīum fere mandatorum
continet effectus. Quia ubi fuerit ueritas pacis
nihil ibi pot̄ deesse uirtutis. Quid ē at dilectissi-
pacem h̄re ad dev̄ nisi uelle qd̄ uibet. & nolle quod
prohibet. Si. n. humanae aūicie pares aīos & similes
expetunt uoluntates. nec unq̄ diuersitas morū ad
firmam pot̄ puenire concordiam quo diuinē par-
ticeps erit pacis. cui ea placent quae deo displi-
cent. & his appetit delectari qb̄ illū nouit offen-
di. Non ē iste aūis filior̄ dei. nec talem sapiam
recipit adoptua nobilitas. Genus electum & r̄gu
regenerationis sue r̄ndeat dignitati. Diligat qd̄
diligit pr̄ & in nullo ab auctore suo dissentiat
ne uer dicat dñs. Filios genui & exaltaui ipsi
at spreuerunt me. Agnouit bos possessore suum
& asinus p̄sepe dñi sui. Israel uō me n̄ cognouit
et popul̄ meus me n̄ intellexit. Magnum est
dilectissimi hui muneris sacramentū & oīa dona
excedit hoc donū ut dē hoīem uocet filii et
ho devū noīet prem̄. Per has. n. appellationes
sentur & discitur qs ad tantā altitudinē asce-
dit affectus. Nam si in progenie carnali & stirpe
trena claris parentib̄ genitos uicia malae couer-
sationis obscurant. & ipso maior̄ suor̄ lumine so-
boles indigna confundit. in que exiū uement
qui pp amorem mvndi a gnatione chri n̄ metit
abdicari. Si at ad humanam ptinet laude ut
pr̄um dec̄ in prole resplendeat. q̄t omagis glo-
riosum ē ex deo natos in autoris sui imaginem
refulgere. & illum in se qui eos gnauit ondere
dicente dño. Sic luceat lux urā corā hoīib̄. ut
uideant opa urā bona. & glorifcent prem̄ urā
qui in celis ē. Seim̄ qd̄ sic iohanes ap̄ts dicit
tot̄ mvndus in maligno positus ē. & isidiate diabolo

Si mit̄ sua ē acerom̄. optima aut
hincas & parentibus m̄tr̄ libens
qua virtus reḡ gestisq̄ cui de-
corū ē nefis ut munū uidetib̄.

& angelis ei². Hoc innumeris temptationib² laboravt ut
 hoīem ad supna nitentem aut aduersa terreat aut
 scda corrumpant. Sed maior ē qui in nobis ē q̄ adū
 sum nos ē. & pacem cum deo h̄ntib² ac semp pri toto
 corde discentib² fuit uoluntas tua nulla preualere
 certamina nulli possunt nocere conflictus. Accusan
 tes. n. nosmetipos confessionib² nr̄is & consensum ani
 mi carnis concupiscentis denegantes inimicitalia qdē
 aduersum nos ei² qui peccati auctorse cōmonem²: sed
 inexpugnabile cum deo pacem grā ip̄i seruēdo fir
 mamvs ut regi nr̄o n̄ solum obdientia subiciam²
 sed et iudicio copulem². Qm si in eadem smā sum siq̄
 wlt uolum² & qd̄ improbat improbam². ip̄e iam
 pro nobis oīa bella conficer ip̄e qui dedit uelle do
 nabit & posse ut sim² coopatores operum ei². & p
 pheticum illud cum fidei exultatione dicam². Dns
 illuminatio mea & s. m. quē timebo. Dns defensor
 n. m. a q̄ trepidabo. Qui ergo n̄ ex sanguinib² neq;
 ex uoluptate carnis neq;
 ex uoluntate uiri sed
 ex deo nati sunt offerant pri pacificor concordiam
 filiorum & in p̄mogenitv m nouæ creature qui
 uenit n̄ suam sed mutantis facere uoluntatem
 uniuersa adoptionis membra concurrant qm gratia
 pris non discordes neq;
 dissimiles sed unv m̄ sem
 entes unv m̄ amantes adoptauit hr̄des. Ad unam
 reformatos imaginem oportet aiūm hr̄e confōme.
 Natalis dn̄i natalis ē pacis sic. n. ait ap̄ts. Ip̄e ē pax
 nr̄a qui fecit utraq; unv. Qm siue iudevs siue
 gentilis per ip̄m h̄em² accessum in uno spū ad prez
 qui an passionis diem uoluntaria dispositione pre
 electum discipulos suos precipue doctrina infor
 mavit ut diceret pacem meam do uobis pacem
 meam r̄linquo uobis. Et ne sub noīe gn̄ali pacis siue
 qualitas lateret adiecit. Non quemadmodū m̄vd²
 dat ego do uobis. Non ht̄ inqt m̄nd² aūciciasue
 ras & multos facit puerso amore concordes. Sūt
 et in uiciis pares ai² & similitudo desiderior² eq̄li

Affirmat hermes eo qm monorum
 deum nō solum ab manusibus domi
 nis tutos ē. si nec fero tenet.

tatem gignit affectu. At si quidam forsitan repianct
quib' prava & inhonestā nō placent: quiq' illicitas coisen-
siones à foedere sue caritatis excludant: tñ et tales
si uel iudei sunt uel h̄rtici uel pagani nō de aicicia
dei sed de pace sunt mundi. Pax at sp̄ualium & ca-
tholicorū à supnis ueniens & ad supna pducens cum
amatorib' mundi nulla nos vlt corone misceri: sed
oib' obstaculis resistere & ad uera gaudia à pnitiosis
delectationib' euolare dicente dño ubi fuerit th-
saur' tws ibi erit & cor tuum. Hoc ē si deorsū sūt
que amas ad ima descendes: si sursum sūt que
diligis ad summa puenies. Quo nos unum uolentes an-
sentientes & in fide ac spe & caritate concordes
sp̄s pacis agat atq' pducat. Qm̄ quicunq' sp̄u dei agv-
tur hi filii sunt dei qui regnat cū filio & sp̄u scō in-
secula seculorū Amen.

Destinatus hodiernē dilectissimi uerū uenerator
& ip̄i cultor. qui nec de incarnatione dñi aliqd
falsum: nec de deitate aliqd sentit indignum.
Paris. periculi malum ē: sed aut illi nā nra uitas
aut patnē ḡtē negat eq̄litas. Cum ergo ad intel-
ligendum sacramentum nativitatis christi qua de
matre uirgine ē ortus accedim̄. abigat procul tre-
nare caligo rōnum & ab illuminate fidei oculo m̄v-
danē sapie sum̄ abscedat. Diuina ē. n. auctoritas
cui credim̄ diuina ē doctrina quā sequim̄. Qm̄ siue
legis testificatiō siue oraculis prophaz siue euā-
gelice tube intiorem admoueam̄ auditū. uerē ē qd̄
jesus plen̄ sp̄u scō intonuit. In pncipio erat uerbus
et ubū erat ap̄l deū & deū erat uerbum. hoc cat
in pncipio ap̄l deū. oīā per ip̄m fca sūt & sine ip̄o
fcm̄ ē nihil. Et similiter uerum ē qd̄ idē pdica-
tor adiecit. Verbum caro fcm̄ ē & hitauit in nob̄
& uidim̄ glām eī glām q̄i unigeniti a p̄e. In utique
ergo nā idem ē dei filī nra suscipiens & propa non
amutens. In hōte hōiem renouans i se incomutabi-
lis pseuerans. Deitas. n. que illi cūm patre cois ē.

Cotta pensar. a te ē philos-
ophiam religionis accepte et
beo. maiorit aut̄ uis et nulla
ratio adire rationis & credere
si credi' cur credo rōne regis
q̄ pot efficer nō artas.

- nullvor -

nullum detinens omnipotencie subiit nec dei formam
 serui forma uiolauit. Quia summa & sempiterna essen-
 cia quae se ad humani gnis inclinavit salute nos qdē
 in suam gloriam transstulit sed qdē erat esse nō desti-
 tit. Vnde cū unigenitū dei minorem se p̄e cōfuerūt
 cui se dicit equalem ueritatem in se formā ut
 usq; demonstrat ut & humanam probet impari-
 litas & diuinam declarerūt equalitas. Maiestatis
 filii dei corporea nativitas nihil abstulit nihil con-
 tulit. Quia substantia icōmutabilis nō minui potuit
 nec augeri. Qd. s. uerbum caro factū ē nō hoc
 significat qdē in carnem dei nā sit mutata sed qdē
 a uerbo in unitatem personā sit caro suscepta i
 cui utiq; nō homo totus accipit. Qm. quo intra uirgis
 uiscera scō spū secundata & nunq; uirginitate caritura
 tam inseparabiliter dei filiū ē unitus ut qui erat ipalr
 de essentia pris genitus ipē sit ipalr de uero uirgi-
 natus. Alter. s. ab etiā mortis vinculis nō posse
 m̄s absolui nisi in nr̄is fieret humilis qui oīpotes per
 manebat in suis. Nascens itaq; dñs nr̄ iesus christus
 hō uerū qui nunq; destitutus ē de uerū nouē creāte
 in se fecit exorcūlum & in ortu sui forma dedit
 humano gni spāle p̄ncipium ut ad carnalis generationis
 abolenda contagia esset regnāndis origo sine semine
 criminis. De quib; dr. qui nō ex sanguinib; neq; ex
 uoluptate carnis neq; ex uoluntate uiri sed ex deo
 nari sunt. Quae hoc sacramētū mens cōphendere
 quae hanc grām ualeat lingua narrare. Redit in
 innocentiam iniquitas & in nouitatem uetus. In
 adoptionem ueniunt alieni & in hereditate ingre-
 diunt extranei. De impiis iusti de auaris benigni-
 de incontinentib; casti de tērenis incipiunt esse
 celestes. Quae at ē ista mutatio nisi dext̄e excel-
 si? Qm uenit filiū dei dissoluere opa diaboli & ita
 se nobis nosq; inseruit sibi ut dei ad humana de-
 scensio fieret hōis ad diuina proiectio. In hac at
 dilectissimi misericordia dei cuiū igit̄ nos magni

Intellige uerbum caro fons

medas caute xp̄ime ut iqt
seruimus qz p̄ insidias dubit
& scorpiones & basiliscos euad

tudinem explicare n̄ ualem̄. multa sollicitudine p̄
cauendū ē christianis ne diabolicis iterim capiant
insidiis. et eisdem rursus quib' renviciauerūt erro
rib' implicitē. Nō n̄ desinit hostis antiquis tristigui
rans se in angulū lucis deceptionē laqueos ubiqz
ptendere. et ut quoqmo fidem credentū cor
rumpat instare. Nouit cui adhibeat estus cupidi
tatis. cui illecebras gulae ingerat. cui apponat in
citamenta luxurie. cui infundat uirus inuidie.
Nouit quē merore contēbat. quē gaudio fallat. que
metu opp̄mat. quem admiratione seducat. Oiuī
discutit consuetudinem. uentilat curas. scrutat
affectiones. Et ibi cas querit nocendi. nisi quenque
uiderit studiosius occupari. Habet etenim multos
ex eis quos tenati obligauit aptos suis artib' quos
ad alios decipiendos. & ingenuis utatur. & linguis.
Per istos remedia egritudinē. iudicia futor̄. placa
tiones demonum. & depulsiones promittunt vmbrae.
Addvntur et illi qui totam humane uite
conditionem de stellar̄ pendere affectib' m̄tuunt.
& qd̄ ē aut diuinae uoluntatis aut nr̄ae idecl
nabilium dicunt esse fator̄. Quae tñ & cum uila
ti noceant spondent posse mutari si illis que ad
uersantur syderib' supplicet. Vnde comentum
impium sua rōe destruit. Quia si predicta n̄ per
manent n̄ sūt fata metuenda si permanet n̄ sūt
astra ueneranda. De talib' institutis et illa gna
tur impietas. ut sol in inchoatione diurnae lucis
exurgens a quib'dam insipientiorib' de locis emi
nentiorib' adoretur. Quod n̄nulli & christiani ideo
se religiose facere putant. ut p̄sq ad b̄ti Petri
apti basilicā que um̄ deo uiuo & uo ē dedicata pue
mant suparis gradibus qb' ad suggestū are supio
ris ascendit conuerso corpore ad nascentē se so
lem reflectant & cuatis ceruicib' in honore se
splendidi orbis inclinet. Qd̄ fieri partim igrante
uicio. partim paganitatis sp̄u multū tabescim̄

& dolem? Quia & si quida forte creatore poti pul
 chri luminis q̄ ipm lumen qd̄ ē cratva uenerant
 abstinentia tñ est ab ipa specie hui offici quā cūm
 in nris inuenit qui deo & cultvum reliq̄. nōne hac
 secundū partē opinionis uetus. tanq̄ probabile re
 tentabit quā christianis & impiis uiderit esse cō
 mūnem. Ab initiat̄ ergo a consuetudine fidelium
 damnanda pueritas: nec honor uni deo debitus.
 eorum ritib̄ qui creaturis seruivnt misceat. Dicit
 n. scriptā diuinā. Dñm dēvm tuū adorabis & illi
 soli seruies. Et bēs iob hō sine querela ut ait dñs
 & abstinenſ se ab oī re mala. nvnq̄ uidi inq̄
 solem cūm fulgeret & lunam incedente claret
 & letatū ē cor meū in abscondito & osculat̄
 sum manū meā quae ē iniquitas maxīa & negatio
 cōtra dēvm altissimū. Quid at ē sol uel qd̄ ē
 luna nisi uisibilis creat̄ & corporeæ lucis ele
 menta. quorū unū maioris ē luminis? Sicut n.
 alia diurna alia noctūna s̄ tpa ita diuersam i lu
 minaribus qualitatē creator instituit. cūm tñ
 priq̄ hæc fierent & dies sine solis officio. & noc
 tes sine lune mysterio precessissent. Sed conde
 bantur ista ad faciendi hōis utilitatem: ut roale
 aīal nec in distinctione mensum. nec i retrus
 annos. nec in diuinatione tporū falleretur.
 cūm per inæqualium horas impares moras &
 dissimilium ortūm signa manifesta & annos sol
 concluderet. & mense luna renouaret. Quarto
 nanq̄ ut legimus die. dixit dē. Fiant lumina
 ria in firmamento celi. luceant sup t̄ra & diu
 dant inter diem & noctem & sint in signa & tpa
 & dies & annos & sint in firmamento celi u luce
 ant sup t̄ram. Explicere hō & dignitatē tuae co
 gnosce naturā. Recordare te sc̄m ad imaginē
 dei. que & si in adam corrupta ē. in christo tñ
 est reformatā. Vttere quo utendum est uisibi
 libus creat̄is. sicut uiteris t̄ra. mari. celo. aere.

fontib' aquæ, fluminib' ut quicqđ in eis pulch' atque
mirabile ē referes ad laudem & gloriam conditoris. et
Noli esse deditus illi lumini quo uolucres & serpentes
quo bestie & pecudes quo musce delectantur et
uermes. lucem corpoream sensu tange corporeo &
toto mentis affectu illud uerū lumen amplectere
qd illuminat oēm hoīem uenientē in hūc mun-
dum & de quo dicit proph̄a. Accedite ad eū &
illumini & uultus ur̄i n̄ erubescet. Si n̄. tem-
plum dei sum' & sp̄s dei h̄itat in nobis. pl̄ ē qđ
fidelis quisque in sua h̄tā aīā qđ mirat i celo.
itaque uobis dilectissimi hoc at indicim' aut sua-
dem' ut despitatis opa dei aut contrarium ali-
qd fidei ure in his que bonus bona condidit &
estimetis. sed ut ei creaturæ sp̄e & uniuerso mū-
di hui' ornatv̄ rōabilr & tempant̄ utamini. Que
n̄. uidentur sic aut ap̄ts. tp̄alia sūt quæ at nō
uidentur eterna s̄t. Vnde quia ad presentia su-
mvs nati ad futurā aut renati n̄ tp̄alibus bonis de-
diti. sed et̄nis sum' intenti & ut spem nr̄am pos-
sim' propius intueri in ip̄o sacramento natalis
dñi cogitem'. qđ n̄ae nr̄ae grā diuina contulerit. et

Audiam' ap̄tm dicentem. Mortui n̄. estis & uita urā
absecondata ē cum christo in deo. Cum at christ' ap-
paruerit uita urā tūc & uos apparebitis cū ip̄o
in gl̄a qui uiuit & regnat cum p̄e & sp̄u sc̄o p̄
infinita s.s. Amen. De eodem Smo Odaw. Cxxiii

Dum semp nos dilectissimi gaudere in dñō oia di-
uina eloquia cohortent̄. hodie proculdubio ad i-
sp̄ualem letitiam copiosius incitām nativitatis
novis dñice sacramento clari' choruscante. ut rec-
rentes ad illam diuinę misericordię in effabile
inclinationē qua creator hōium hō fieri dignat̄
est in ip̄i inueniamur nā quē adoram' in nostra.
Deus. n̄. dei fili' de sempitno & ingenito p̄e. unige-
nitus semper manens in formā dei & in comuta-
biliter atq; intemporat̄. h̄ns n̄ aliud ēē q̄ pat̄.

formam serui sine sue detramento maiestatis accepit
 ut in sua nos proheret. n̄ in nrā deficeret. Vn̄ utriq;
 n̄e in suis proprietatibꝫ pmanenti tanta ē unitas
 facta coi. ut quicqd ibi ē dei. n̄ sit ab humaitate
 disiunctum. quicqd at ē hois no sit a deitate di
 uisum. Celebrantes igū dilectissimi natale diem
 dñi saluatoris partum bītē uirginis integre cogi
 tem. ut carni aīeq; concepta uirtutem uerbi nul
 lo tpris punto defuisse credam. nec pri formatu
 atq; aiatum templum corporis chri quod sibi supue
 niens uendicaret hūtator. sed per ipm & in ipo no
 uo hoī datum ēē pncipium. ut in uno dei atq; ho
 minis filio. & sine matre deitas & sine pre-ess&
 humanitas. Simul. n. p spm fecundata uirginitas &
 sine corruptiois uestigio edidit. & sui gnis sobole
 & sue stirpis auctorem. Vnde & idem dñs sicut
 euangelista cōmemorat. quesuit a iudeis. cui filiū
 christum scripturax auctoritate didicissent et
 eisdem r̄ndentibꝫ qđ ex dauid uenitur se ēderet.
 quo inqt dñm illum dđ in spū uocat dicens. Dix
 dñs dño meo sede a dextris meis. d. p. i. t. s. p. t.
 Nec potuerunt iudei propositam soluere qoem qān
 intelligebant in uno christo & progeniem dauti
 cam & nam prophatam ēē diuinam. Maiestas
 at filii equalis pri uestiens se huilitate seruili
 metuebat minui nec indigebat augeri. spmque
 effectum misericordie sue que restitutio im
 pendebat humanæ sola exequi poterat uirtute
 deitatis ut creaturam ad imaginē dei fcām a in
 go diræ dnatiois exueret. Sed qā non ita in pri
 mūm hoīem diabolus violent extiterat. ut eum
 in partes suas sine liberi arbitrii consēssione trās
 ferret sic destruendum peccatū fuit uoluntariv
 hostile consilium. ut dono grāe n̄ obess&
 iusticie. In totū igū humani gnis strage coi unv
 solum fuit remedium sub diuinæ rois occulto q
 poss& subueire prostratis. si aliq; filiorꝫ adam ori

ginalis puaricationis alien⁹ atque innocens nasce-
retur qui ceteris exemplo prodesset & meito.
Sed q̄a hoc nālis gnātio nō sinebat nec potēat
uiciate radicis sine semine propago esse de q̄
scriptā dicit. Quis pōt facere m̄ndū de
imvndo conceptūm sine semie nne tu q̄ sol⁹
es. Dns dd̄ fac⁹ ē fil⁹ dd̄ & de promissi gn̄is
fructu proles est orta sine uitio in una p̄sonā
gemina conueniente nā ut eodem conceptu eo
demq̄ partu gigneretur dñs iefus christuſ ev̄
& uera inesset deitas ad miracula oper⁹ & ua
humanitas ad tollerantiam passionū fides iuḡ
catholica dilectissimi oblatantui h̄rticor⁹ sp̄natur
errores q̄vi mvndanæ sapie uanitatæ decepti
a ueritatis evangelio recesserunt & incarnatio
nem uerbi intelligere n̄ ualentes de cā illu
minatiois fecerunt sibi mat̄iam cecitatis. Nam
ouim fere falsa credentiūm op̄ib⁹ quæ et
in sc̄i sp̄s negationem proruvnt retractatis ne
minem pene deuiasse cognoscim⁹ nisi q̄ duas
in chri nārvm ueritatem sub uni persone con
fessione n̄ credidit. Alii & enim dño sola huai
tatem alii solam ascripsere deitate. Alii ueraz
qd̄em in ip̄o diuinitate sed carne dixerūt suis
se simvlatam. Alii professi sunt uera ev̄ suscep
se carnem sed dei p̄ris n̄ habuisse nām. Et de
itati ei⁹ quæ erant humanæ substantiæ depu
tantes maiorem sibi devū minoremq̄ fixerūt
om̄ gradus in uera diuinitate ēē n̄ possint q̄m
quicqd̄ deo minus ē de n̄ ē. Alii cognoscentes
p̄ris & filii nullam ēē distantia q̄a n̄ poterat
unitatem deitatis intelligere nisi in unitate p
sonæ evndem asseruerunt esse prem quem
filium ut nasci & nutriti pati & mori sepeli
ri & resurgere ad evndem p̄tinere qui per
oia & hois p̄sonam impleret & uerbi. Quidam
putauerunt dnm iefum christuſ n̄ nr̄e sube

36.

corp³ habuisse. sed ab elementis superiorib³ ac subtiliorib³ sumptu. Quidam at estimauerunt i^{cāne} chri aiām humanam nō fuisse. sed partes aiae ipam uerbi implesse deitatem. Quorūda ipudentia in hoc transit. ut aiām qdem fuisse in dno faterent. sed eandem dicerent mēte caruisse. qd sufficet hoi suo deitas ad oīa rōis officia. Postremo idem asserere psumpservt par tem quandam uerbi in carnē fuisse conūsam. ut in uni^o dogmatis uarietate multiplici nō carni tm aiae qz na. sed et ipi³ uerbi solueret essentia. Multa sunt & alia prodiga falsitatum quib³ enmerandis caritatis ure nō ē fatigandus auditus. Sed post diuersas impietates que sibi inuice sunt multiformi³ blasphemias connexe de his potissimū errorib³ declinandis obseruantiam ure de uotionis admoneo quos un^o ductū nestorio audire consurgere nō impune temptauit ali^o nup pari execratione damnand^o evtice assertore prorupit. Nam ille btam mariam uirginē hoīs tmō ausus ē pdicare genitum. ut in concep^o ei^o & partu nulla uerbi & carnis fca unitio crederem^o qd dei fili^o nō ipē fcs ē hoīs fili^o sed creato hoi sola cledignatione sociavit. Qd catholice aures nequaq^o tollerare potuerunt que sic evā gelio ueritatis imbuta sunt ut firmissime nouerint nullam ēē fili^o uirginis qui creator ē mris. Hic at retentioris sacrilegi prophan^o assertor unionem in christo quidem duax confessi ē nā. sed ipa unitione id dixit affectum. ut ex duab^o una remanera. nullaten^o alti^o existente aut separatione nō poss^o. Hec uō tam inimica sunt sane fidei. ut nequeant recipi sine excidio nōis christiani. Si. n. uerbi incarnationē unitio ē divi nā humanaeq^o nā. sed hoc ipo concursu qd erat geminum fcm ē singulare sola diuinitas uō uirginis nata ē. & pludificatoria spēm sola sb̄it

nutrimenta & incrementa corporea. Utq; oēs muta
bilitates humanae conditiois omittam. sola diuin
itas crucifixa. sola diuinitas mortua. sola diuinitas
ē sepulta. ut iam scdm talia sentientes. spande
resurrectiois nulla sit rō. n̄ sit p̄mogenit̄ ex mo
tus christus. qd n̄ fuit qui deberet resuscitari si
n̄ fuit q̄ poss& occidi. Absint a cordib' uris dilectis
simi diabolicaꝝ inspirationvm iurulenta mēdatia.
Et scientes qd semperna filii deitas nullo ap̄ prez
crevit argumento. prudent̄ aduertite qd cui n̄
in Adam dcm ē. t̄ra es & in t̄ram ibis. eidem in
christo dī. sede a dextris meis. Secundum illā na
turam qua xp̄c equalis ē p̄ri nvnq̄ inferior fuit uni
genitus sublimitate genitoris. Nec tp̄alis ei ē cū pre
gl̄a que ē ip̄a p̄ris dextera. de qua in exodo dicit̄.
Dext̄a tua dñe glorificata ē in uirtute. et in ysaiam.
Dñe qs credidit auditui nro & brachiu dñi cui ruel
atum ē. Assumptvs igit̄ hō in filium dei. sic in uni
tatem p̄sonæ chri ab ip̄is corporalib' & receptu exor
diis. ut nec sine deitate concept̄ sit. n̄ sine deitate
editus. nec sine deitate nutritus. Idem erat in mi
raculis. idem in cōtumeliis. p̄ humanam infirmitate
crucifix⁹ mortuis & sepult⁹ per diuinam uirtutē
die t̄cia suscitatus ascendit ad celos. sedet ad de
xteram pris. Et in nā hōis accepit a prez qd in nā
deitatis et ip̄e donauit. hoc dilectissimi pio corde
meditantes ap̄lici semp memores estote p̄cepti qui
uniuersos admonet dicens. Videte neqs uos decipiat
p̄ phiam & inanem fallaciam secundū traditionē ho
minum & nō scdm christum. Quia in ip̄o hitat ois
plenitudo diuinitatis corporalr' & estis replete in
illo. Non dixit sp̄ualr' sed corporalr' ut uam intel
ligamus sh̄am carnis ubi ē plenitudis diuinitati
habitatio corporalis. Qua utiq; et tota replet̄ eccl̄ia
que inherens capiti corpus est christi qui uinit
et regnat cum prez et spiritu suo in secula
seculorum. Amen. De eodem Smo monuſ. F xxv.